

Handläggare

Hans Dahlin, Elisabeth Forsberg Uvemo,
Annika Risel, Susanne Edner,
Åsa Eckhardt, Johnny Berndtsson,
Johan Eriksson, Lise-Lott Larsson
Anette Burman, Åsa Härkegård,
Peter Fahlander, Ingrid Olsson

Till

Utbildningsnämnden
2020-05-28

Tertialrapport Tertial 1 2020 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 1 2020 per den 30 april godkänns.
Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden fastställer handlingsplanen mot våldsbejakande extremism, bilaga 4.
3. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 1,5 mnkr med anledning av krav i samband med utökning av gymnasium på fastigheten Huddinge Polygonen 1.
4. Grundsärskoleverksamheten åk 7-9 vid Bäckahagens skola flyttas från och med läsårsstart 2020/2021 till Rågsveds grundskola under evakueringsperioden.
5. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering om totalt 19,2 mnkr.
6. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 15,1 mnkr.
7. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Utbildningsnämnden

Hantverkargatan 2F, Box 22049
112 52 Stockholm
Telefon, växel 08-508 33000

registrator.utbildning@edu.stockholm.se

start.stockholm

Innehållsförteckning	
Sammanfattande analys	3
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	9
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	9
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	10
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	11
Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3	36
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	40
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	45
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	45
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	46
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	49
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	49
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	50
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	52
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	52
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	53
Uppföljning av ekonomi	61
Kvalitetsarbete	74
Konsekvenser av pågående pandemi	75
Övrigt	80

Bilagor

- Bilaga 1 Obligatoriska bilagor T1 2020
- Bilaga 2 Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever T1 2020
- Bilaga 3 Anslagsenheter utbildningsnämnden T1 2020
- Bilaga 4 Handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Sammanfattande analys

Utbildningsförvaltningens arbete har hittills under året på många områden präglats av pandemin. Såväl skolor som central förvaltning har behövt prioritera om och finna nya arbets sätt. Förvaltningen bedömer ändå att nämnden i huvudsak kommer att uppnå angivna mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås. Överlag har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom en ökad användning av digitala verktyg.

Förvaltningen kan samtidigt i nuläget inte bedöma om den högre lärar- och elevfrånvaron som varit under perioden kommer att få långsiktiga konsekvenser för elevernas resultat, trots de åtgärder som har vidtagits och som kommer att fortgå utifrån varje elevs behov och förutsättningar. Så här långt kan dock inga större verksamhetsmässiga avvikelser konstateras, förutom ökade sjukfrånvarotal.

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
Utbildningsnämnden bedöms sammantaget uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Många av de i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs, om än med andra arbetssätt, och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden. Flera indikatorer under detta mål avser resultat som gäller elevernas kunskaper och betyg. Ännu finns inte utfall på dessa indikatorer, men förvaltningens bedömning är att resultaten kan ha försämrats något med anledning av högre lärar- och elevfrånvaro. Att Skolverket beslutat att ställa in samtliga nationella prov under våren gör att de inte fyller sitt betygsstödjande syfte. För att säkra kvalitativ bedömning av elevernas kunskaper använder lärare andra bedömningsunderlag.

Det har varit en utmaning för förvaltningens skolledare och lärare att organisera för distansundervisning. Olika behov kräver situationsspecifika lösningar och samarbete för att lyckas. Förvaltningen har därför utvecklat eller förstärkt olika vägar för att underlätta ett digitalt arbetssätt.

Vårdnadshavare och elever är i behov av att snabbt och tillförlitligt få information, inte minst kring pandemin, och systemutnyttjandet för de digitala informationsvägarna inom skolplattformen visar en markant uppgång. Under den senaste mätperioden, 16 mars – 16 april, har antalet unika användare av skolplattformens startsida för såväl elever och personal som för vårdnadshavare ökat med nästan 8 000 respektive drygt 9 000, jämfört med föregående mätperiod.

Distansundervisningen med anledning av pandemin har också bidragit till positiva verksamhetsmässiga konsekvenser då användningen av digitala verktyg och lärresurser har ökat markant, speciellt inom gymnasieskolan. Många grundskolor har också fått ställa om till att bedriva distans- och fjärrundervisning för de elever som är friska men frånvarande för att

säkerställa elevers rätt till utbildning. Det kollegiala lärandet kring digitala plattformar och verktyg har gynnats genom att möten, utbildningar, informationer och seminarier sker på distans. Mötesappen Teams, som ingår i skolplattformen, används i alla stadens skolor och på central förvaltning, och den hade i mitten av april över 55 000 unika aktiva användare varje dag, en kraftig ökning jämfört med 38 500 i mars.

En samlad uppföljning och analys av resultat redovisas i tertialrapport 2. Den analysen kompletteras sedan i verksamhetsberättelsen.

Förskola

Förvaltningens stöd till stadsdelsförvaltningarna har fått en förändrad inriktning och förvaltningen har bland annat tagit fram stadsgemensamma hygienrutiner samt haft veckovisa samordningsmöten. Förvaltningen har också fått ett samordnande uppdrag för stadens arbete att förbereda för om regeringen beslutar om att stänga förskolor och skolor, något som medfört ett stort arbete under perioden.

Den reguljära tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skjutits fram, medan den tillsyn som görs på förekommen anledning, exempelvis utifrån anmälningar från vårdnadshavare, genomförs. Även utvärdering av kommunal förskola har skjutits fram.

Förvaltningen har löpande hanterat ansökningar om godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg. De lokalgranskningar som kan vara aktuella kommer att börja genomföras med vissa begränsningar, genom att bara en inspektör genomför granskningen, på tider när inga barn är i lokalen.

Förskolerapport 2019 har sammanställts och som slutsats rekommenderas bland annat att öka förskolans tillgänglighet i socioekonomiskt utsatta områden, utveckla kriterier för personalens utbildningsnivå, förbättra personalens arbetssituation och främja fortsatt kompetensförsörjning samt språkutvecklande insatser för personal och barn.

Grundskola

Den pågående pandemin har i stor utsträckning påverkat grundskolornas verksamheter när det gäller organisering av skolan i stort, undervisningen och personalens arbete. Inriktningen är att skolornas verksamhet och undervisning i så stor utsträckning som möjligt ska vara igång som vanligt. Många skolor har fått ställa om till att bedriva distans- och fjärrundervisning för de elever som är friska men frånvarande för att säkerställa elevers rätt till utbildning. Det har varit och är alltså en stor utmaning för skolor som har en hög frånvaro bland både personal och elever, som dag för dag behöver omorganisera sig för att kunna möta den situation som just då råder. Skolorna har genomfört detta arbete på ett fantastiskt bra sätt och visat på en stor vilja, kompetens och flexibilitet.

Som ett led i arbetet för att öka likvärdigheten mellan skolorna i staden, och för att stärka det lokala utvecklingsarbetet i ytterstaden, har förvaltningen beslutat om en förändrad

områdesindelning av grundskoleområdena för att ytterligare kunna fokusera på skolor i särskilt utsatta områden. Järvaområdet kommer att utgöra ett gemensamt område med en grundskolechef och området ska prioriteras vad gäller olika stödinsatser.

För att säkerställa att det finns särskilda undervisningsgrupper för de elever som behöver det inrättas skolor utifrån behov egna särskilda undervisningsgrupper eller andra, mer flexibla, mindre undervisningssammanhang. Samtliga grundskoleområden har påbörjat ett samarbete mellan skolorna och i vissa stadsdelsnämndsområden också mellan skolor och andra aktörer, exempelvis socialtjänsten, för att tillgodose behovet av särskilda undervisningsgrupper.

Utvecklingsarbetet för fritidshem och fritidsklubbar pågår för att stärka elevernas lärande under den samlade skoldagen. För att höja kunskapsnivån om elever i behov av särskilt stöd har ett samarbete inletts mellan förvaltningen och Specialpedagogiska skolmyndigheten. I flera fritidshem är det brist på utbildad personal och genom riktade insatser läggs särskilt fokus på att höja kompetensnivån hos medarbetare i dessa områden.

För att särskilt uppmärksamma grundsärskolans verksamhet har förvaltningen beslutat att separata resultatdialoger om grundsärskolan årligen kommer att genomföras. Detta medför att ett ökat fokus kan sättas på grundsärskolans specifika framgångsfaktorer och utmaningar.

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i årskurs 2, 5 och 8 och besvaras även av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2. Inom grundsärskolan besvaras enkäten av elever i årskurs 7-9 och av vårdnadshavare i årskurs 1-6. Inom grundskolan är det små skillnader i resultatutfall jämfört med föregående år. Liksom förra året är eleverna i årskurs 2 mest positiva medan eleverna i årskurs 8 är minst positiva. En klar majoritet av eleverna i alla årskurser svarar positivt när det gäller att trivas och känna sig trygga i sin skola. Andelen elever som instämmer i påståendena om att kunna arbeta i lugn och ro och att det är en god arbetsmiljö sjunker i takt med att årskursen ökar. En djupare analys av resultaten kommer att göras i tertialrapport 2.

Gymnasieskola

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer beslutades om stängning av stadens gymnasieskolor för utbildning på plats i skolans lokaler från och med den 18 mars. Verksamheten övergick till distans- och fjärrundervisning. Omställningen har hittills gått över förväntan med bra närvaro överlag och bättre för vissa elevgrupper som tidigare har haft en låg närvaro i skolan. Vissa elever har svårare för distansundervisning och har behov av särskilt stöd. Dessa elever kan tas emot av skolan under ordnade former. Elever på yrkesprogram hämtar material på skolan för att göra moment hemma. Andra moment erbjuds på skolorna utifrån Folkhälsomyndighetens anvisningar. Skolorna har sedan övergången till distansundervisning, i kontakt med enskilda elever, sett över behov av särskilda lösningar när det gäller skollunch. Elever som har synnerliga skäl erbjuds skollunch på olika sätt.

Skolorna arbetar aktivt med att säkerställa bedömning och examinationsformer där årskurs 3 och elever på introduktionsprogram är prioriterade.

Processerna kring gymnasieskolans långsiktiga utbildningsutbud har fortsatt att utvecklas och ett treårigt grundutbud för gymnasieplatser presenterades i utbildningsnämndens underlag för budget 2021–2023. Målet är att hitta arbetsformer som bidrar till ett ekonomiskt hållbart utbildningsutbud på längre sikt.

Arbetet med att stödja en systematisering av innehållet i de utskrivningssamtal som skolorna genomför i gymnasiesärskolans åk 4 har inletts och fortsätter under resterande vårtermin.

Årets resultat från gymnasieskolans elevenkät är överlag positivt, elevernas bedömningar förbättrades på i stort sett samtliga ställda påståenden; av 24 påståenden försköts 23 svar i positiv riktning. Pojkarna är något mer positiva än flickorna, med några undantag. Förvaltningen återkommer kring elevenkäterna i tertialrapport 2.

Samverkan kring barn och unga

Representanter från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen träffas regelbundet och olika arbetsgrupper har formerats för olika uppdrag. Möten äger rum för att tillsammans hitta de bästa förutsättningar för att arbeta i samverkan i syfte att säkerställa att barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst får detta. Målsättningen är att stärka de lokala samverkansforum som finns.

Utifrån den övergripande samverkansöverenskommelsen mellan Stockholms stad och polisregion Stockholm har lokala samverkansöverenskommelser mellan respektive stadsdelsförvaltning, lokalpolis och utbildningsförvaltningen tagits fram. Dessa har tagits fram utifrån en gemensam lägesbild i syfte att stärka det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

I syfte att både utveckla och skapa högre grad av likvärdighet när det gäller samverkan/samhandling mellan stadsdelsförvaltningens socialtjänst och utbildningsförvaltningen har socialförvaltningen, i samverkan med berörda förvaltningar, tagit fram en ny mall för en överenskommelse.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet. Så långt det nu är möjligt att bedöma kommer aktiviteter att genomföras och årsmålen på indikatorerna att uppnås.

Den centrala funktionen för kompletterande anskaffning av praoplatser under året arbetat för att ytterligare stärka samverkan med näringslivet. På grund av pandemin har dock all prao under våren ställts in.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra behovsanalyser inför kommande skollokalbehov och en uppdaterad metodbeskrivning finns med i nämndens lokalförsörjningsplan. En viktig del av utvecklingsarbetet är att utveckla stadens elevantalsprognoser för grund- och gymnasieskolan tillsammans med stadsledningskontoret.

Arbetet med att tillgängliggöra skolornas publika lokaler är igång igen och etapp 3 slutförs under 2020-2021. Ett genomförandeärende för 15 skolor i etapp 4 har tagits fram.

Tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet sker i samband med andra projekt. Nya idrottslokaler som tillkommer i idrottsförvaltningens bokningssystem är Sjöviksskolan, Nälstaskolan och Johan Skytteskolan.

Kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen har ingått en överenskommelse och tagit fram ett ramverk kring samverkan för att underlätta för kulturskolans behov av lokaler.

Arbetet med skolmåltider utgör en central del av förvaltningens arbete med att nå målet om en hållbar stad och en god livsmiljö. Samverkan med miljöförvaltningen fortsätter kring mått och mätmetoder på matens koldioxidpåverkan. En slutrapport för projektet Planetens mat har utarbetats och samtliga skolor kan ta del av de klimat- och näringsberäknade recepten som användes i projektet. Förvaltningen har utarbetat nya rutiner till systemet för egenkontroll i skolkök med anledning av covid-19.

En ny mobil naturskola med tillgång till fast lokal på Hökarängens skola beräknas vara klar inför höstterminsstarten.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden
Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet.

Nämnden redovisar per april en budget i balans efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheter hämtar 35,0 mnkr ur resultatfonderna.

Sjukfrånvaron har ökat betydligt både på grund av covid-19 och för att stadens anställda följer rekommendationer om att stanna hemma vid symptom eller vid sjukdomsförloppet slut. Förvaltningen uppvisade efter mars (rullande för 12 månader) en total sjukfrånvaro på 5,6 procent som helhet och 2,3 procent för dag 1 till 14. Prognosläget framåt är mycket osäkert.

Förvaltningens långsiktiga arbete med kompetensförsörjning beskrivs i den plan som antagits av nämnden i samband med beslut om underlag för budget 2021 med inriktning 2022-2023. Planen innehåller prognoser för kommande rekryteringsbehov samt åtgärder och inriktning för de kommande årets satsningar. Under våren utreds förutsättningarna för en vikariepool i egen regi, vilket syftar till att underlätta vikarieanskaffning på skolorna.

Arbetet med utvecklingen av den verksamhetsförlagda utbildningen fortsätter. I samarbete med Stockholms universitet utvecklas klusterorganisationen och avtal med fem kluster är nu tecknade och ytterligare två beräknas vara klara innan årsskiftet.

För att utveckla användandet och innehållet i stadens utbildningsplattform arbetar förvaltningen för att gå över till att publicera sina utbildningar på utbildningsplattformen och ser över möjligheten för att utbildningar ska kunna genomföras helt eller delvis digitalt. En kommunikationsinsats genomförs för att göra plattformen känd inom förvaltningen.

Arbetet med att ytterligare stärka lärares utvecklings- och karriärvägar fortsätter. Karriärspåret chef vidareutvecklas inom ramen för chefsprogrammet och fler möjligheter till digital introduktion för chefer utreds. Förvaltningen har påbörjat en inventering av de insatser som staden erbjuder rektorer för professionell utveckling inom ramen för rektorsuppdraget, i syfte att samla ihop olika insatser inom framförallt ledarskap, organisation och verksamhetsutveckling.

Förvaltningen fortsätter att bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningen. Årets medarbetarenkät har genomförts och Aktivt Medskapandeindex (AMI) för utbildningsförvaltningen har jämfört med 2019 ökat med 1 indexenhet till 79. Alla chefer i verksamheten har haft möjlighet att ta del av resultat samt förvaltningens arbetsprocess, metoder och verktyg för arbete med enkäten. Chefer för enheter med ett AMI 69 eller under ska upprätta en handlingsplan och återkoppla denna till sin överordnade chef.

Nya funktioner i LISA-självservice avseende anställdas önskemål om utökad arbetstid implementeras under våren. Ytterligare aktiviteter i syfte att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda ofrivilligt deltidsarbetande heltid ska identifieras.

Förvaltningen arbetar för att säkerställa att riktlinjerna avseende kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier är väl kända i verksamheten och att alla medarbetare vet till vem de ska vända sig om de upplever sig utsatta. Förvaltningen har arbetat med att sprida riktlinjer och material att användas vid arbetsplatsträffar.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Utbildningsnämnden bedöms sammantaget uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Unga utan plats

Studie- och yrkesvägledare på Skolslussen har väglett elever som saknar studieplats på gymnasieskolan till bland annat studier inom komvux och har administrerat antagningen till stadens slussplatser som finns på sex gymnasieskolor med introduktionsprogram. Detta har genomförts i samverkan med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och de ansvariga skolorna.

I och med pandemin har verksamheten ställts om under vårterminen 2020. Studie- och yrkesvägledning har erbjudits via digitala lösningar. Studie- och yrkesvägledarna har informerat eleverna om att undervisningen sker på distans alternativt via fjärrundervisning samt säkerställt att skolorna har fortsatt att ta emot nya elever.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
● Antal tillhandahållna platser för feriejobb	337 st			380	337 st	280 st	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
● Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	60 st*			107	100 st	100 st	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
● Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	3 290 platser**			3 450	3 500 platser	3 500 platser	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
● Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st***			79 st	74 st	74 st	9 000 st	Tertial 1 2020

* Utfallet justeras löpande i och med att fler och fler platser tillhandahålls under året.

** Utfallet hittills för antal studenter som genomför verksamhetsförlagd utbildning är något lägre än antalet tillhandahållna platser för året. Placering och fördelning av platser görs av respektive lärosäte och påverkas av studenternas bostadsort samt hur många studenter som deltar i studierna.

*** Utfall kan inte rapporteras i tertialrapport 1 då anställningsavtalen ännu inte är skrivna.

Utbildningsförvaltningen undersöker om det är möjligt att utöka de tillhandhållna platserna för feriejobb med anledning av att andra delar av staden har svårigheter att erbjuda platser på grund av pandemin.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med näringslivet, kommunstyrelsen och utbildningsnämnden ska kartlägga Stockholms kompetensförsörjningsbehov.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning eller arbete.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Våldsbejakande extremism

Den årliga kartläggningen av arbetet mot våldsbejakande extremism på stadens skolor har genomförts, med totalt 125 grund- och gymnasieskolor. Kartläggningen visar att under 2019 har skolorna uppmärksammat ett ökat antal händelser kopplat till våldsbejakande extremism, till exempel i form av klotter och skadegörelse, jämfört med tidigare år. Det finns också en ökad kännedom om de strukturer och stöd som finns i arbetet med att motverka våldsbejakande extremism. Skolorna lyfter fram att det är vit makt-miljön som främst är synlig i skolmiljön genom skadegörelse och att personer uttrycker våldsbejakande extremistiska åsikter. Ett antal skolor i staden har fått stöd från utbildningsförvaltningens samordnare i det främjande och förebyggande arbetet för att motverka extremism och rasism och i arbetet med skolans demokratiska uppdrag. Föreläsningar har genomförts för rektorer och elevhälso-personal för att öka kunskapen kring våldsbejakande extremism. Utöver det har en process-utbildning "Att lyfta kontroversiella frågor i undervisningen" påbörjats för medarbetare på grund- och gymnasieskolorna.

Den reviderade handlingsplanen mot våldsbejakande extremism finns med som bilaga 4. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden fastställer handlingsplanen för 2020.

Förebyggande arbete

Under våren 2020 har förvaltningen genomfört 55 skolbesök med fokus på bland annat hot och våld, inbrott och stöld samt brandskydd. Förvaltningen har också löpande handlagt samtliga kommunala skolors öppna försäkringsärenden, i samverkan med S:t Erik försäkring.

Tre utbildningar inom brandsäkerhet har genomförts samt 20 riktade utbildningsinsatser gällande KIA, stadens incidentrapporteringssystem. Planerade utbildningstillfällen för skolorna gällande orosanmälan har flyttats fram till höstterminen på grund av pågående

pandemi. Utbildningar gällande orosanmälningar kommer fortsättningsvis att erbjudas kontinuerligt för att säkra kompetensen.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kultur- nämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Förebyggande arbete leder till en säker stad

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis, liksom insatser för barn och elever i behov av stöd, minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Organisationen av förebyggande säkerhetsarbete och krishantering är sådan att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Nämndmål:

1.3.0 Alla förskolor i staden ska erbjuda en utbildning och undervisning med god kvalitet som gynnar barnens lärande och utveckling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den långsiktiga effekten av förvaltningens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en ökad likvärdighet i förskola och pedagogisk omsorg med god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Den samlade bedömningen är att målet i huvudsak kommer att nås under året. Pandemin har dock påverkat delar av förvaltningens uppdrag, exempelvis när det gäller tillsyn och kommunal utvärdering, på ett sätt som blir svårt att återställa, särskilt med tanke på det ansträngda läget hos de som förvaltningen samarbetar med. När läget kring pandemin har

stabiliserat sig kommer förvaltningen att sammanställa vilka uppdrag och aktiviteter som påverkats för att göra prioriteringar och eventuella omfördelningar.

Konsekvenser av pågående pandemi

Förvaltningens stöd till stadsdelsförvaltningarna har fått en förändrad inriktning och förvaltningen har bland annat tagit fram stadsgemensamma hygienrutiner samt haft veckovisa samordningsmöten. Förvaltningen har också fått ett samordnande uppdrag för stadens arbete att förbereda för om regeringen beslutar om att stänga förskolor och skolor, något som medfört ett stort arbete under perioden.

Den reguljära tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skjutits fram, tillsyn på förekommen anledning, exempelvis utifrån anmälningar från vårdnadshavare, genomförs dock. Även utvärdering av kommunal förskola har skjutits fram liksom olika utbildningar och föreläsningar. Möten i olika samverkansforum har kortats ner och genomförts digitalt. Mycket av det som fått skjutas upp eller ställas in kommer att kunna genomföras och tas igen under året men inte allt, det är också oklart i vilken omfattning stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor kan prioritera dessa aktiviteter under hösten.

Förskolerapport för 2019

Utbildningsnämnden ansvarar i samarbete med kommunstyrelsen för uppföljning av stadens förskola. Förvaltningen följer på olika sätt upp utveckling och resultat i förskolan och tar årligen fram en stadsövergripande förskolerapport som innehåller en analys av utvecklingen inom området.

I Förskolerapport 2019 har EU:s kvalitetsram för förskola använts för att ge en bild av kvalitet och likvärdighet i både kommunal och fristående förskola. I rapporten används de av kvalitetsramens områden som haft störst relevans för att beskriva förskolan i Stockholms stad, det vill säga tillgång till förskola, personalens utbildningsnivå samt tillsyn och utvärdering genom adekvata dokumentations- och utvärderingssystem. Rapportens slutsatser rekommenderar bland annat att öka förskolans tillgänglighet i socioekonomiskt utsatta områden, utveckla kriterier för personalens utbildningsnivå, förbättra personalens arbetssituation och främja fortsatt kompetensförsörjning samt språkutvecklande insatser för personal och barn.

Rapporten godkändes av utbildningsnämnden i april och överlämnades till kommunstyrelsen. Det planerade analysseminariet kring rapporten flyttas fram till juni.

Insatser för att få fler barn att delta i förskola

Utbildningsförvaltningens fortsatta kartläggning av vilka barn som inte har förskoleplats visar bland annat att de flesta av de undersökta stadsdelsförvaltningarna inte arbetar tillräckligt systematiskt för att få kännedom om och nå de familjer vars barn som inte deltar i förskolan.

Stadsdelsförvaltningarna har heller inte tillräcklig kunskap om orsakerna till att barnen inte skrivs in. Det gör det svårt att utforma adekvata insatser för att öka inskrivningsgraden.

Socioekonomisk fördelning, tilläggsbelopp och interkommunal ersättning

Socioekonomisk fördelning

Förvaltningen kommer under året i samverkan med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna att fortsätta utreda hur det socioekonomiska stödet till förskolan används och vad det ger för resultat. Ett bakgrundsarbete har genomförts för att skapa en förståelse för vad som har gjorts tidigare och vilket fokus utredningen ska ha. Det finns en viss försening i uppdraget då en kartläggning som ska genomföras av SLK är fördröjd.

Interkommunala ersättningar

Förvaltningen ska under året även utreda frågan om interkommunala ersättningar för förskolan kan hanteras på samma sätt som kommer att ske för elever i grundskolan. Resultat av utredningen kommer att presenteras i samband med tertialrapport 2 och det kommer även att kommuniceras till stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor.

Köhandläggning

I samarbete med stadsdelsförvaltningarna kommer en översyn att genomföras av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet. Vid behov kommer representanter från fristående förskolor att involveras. Fokusområden samt frågeställningar har tagits fram.

Översynen genomförs i form av intervjuer med stadsdelsförvaltningarna. Några fristående huvudmän med förskolor i flera stadsdelsnämndsområden kommer att tillfrågas skriftligt för att samla in deras erfarenheter och upplevelser av stadens köhantering. Uppdraget beräknas kunna slutföras under året.

Godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg

Processen för godkännande av nya fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg har reviderats inför 2020 utifrån de nya bestämmelser om ägarprövning som infördes i skollagen från den 1 januari 2019. Under 2020 kommer förvaltningen att börja ta ut en avgift för nya ansökningar, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslag från utbildningsnämnden.

Förvaltningen har löpande hanterat de ansökningar som kommit in. I de ansökningar där det är aktuellt att genomföra en lokalgranskning har förvaltningen däremot valt att avvakta med att boka in besök med anledning av pandemin. De kommer dock att börja genomföras med vissa begränsningar utifrån de rekommendationer som gäller för de fyra ärenden som är berörda. Bara en inspektör genomför granskningen, på tider när inga barn är i lokalen.

Arbetet med revidering av riktlinjer för fristående förskola med anledning av förändringar i läroplanen och förändringar i processen, bland med anledning av beslut om avgifter, har påbörjats. Ett arbete om avgifternas differentiering har initierats med Sveriges kommuner och regioner, SKR, för att så långt som möjligt åstadkomma likvärdig hantering. Dessa insatser beräknas slutföras under året.

Tillsyn av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet

Nämnden har tillsynsansvar över cirka 450 fristående förskolor, 160 enskild pedagogisk omsorg samt 18 friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. Målet är att under året påbörja cirka 120 nya tillsynsärenden. Tillsynen fortsätter att fokusera på huvudmännens ansvar för utbildningen, i syfte att på ett effektivare sätt få till stånd positiva förändringar i verksamheterna.

Under första kvartalet har 42 tillsyner genomförts och 15 har skjutits fram till senare under våren eller hösten på grund av pandemin. Det finns en risk att de planerade 120 tillsynerna inte hinner påbörjas under året, något som kommer att kommenteras i tertiärrapport 2.

Hyreskompensation

Förvaltningen ansvarar för att utreda ansökningar och fatta beslut om hyreskompensation till fristående förskolor enligt fastställd rutin. En process har inletts med att sätta ett tak för beräknad hyreskompensation för att förhindra de ökade hyreskostnaderna. Uppdraget och nivåerna är definierade i stadens budget 2020.

Utvärdering av kommunal förskola

Utvärderingen av kommunal förskola ska vara kvalitetsstödande på stadsdelsförvaltnings- och förskoleenhetsnivå och främst stödja rektor i det systematiska kvalitetsarbetet. Utvärderingens uppdrag för 2020 är att synliggöra vilka resultatunderlag som finns på olika nivåer i styrkedjan och att belysa den nationella målstyrningen via läroplan för förskolan.

Under första kvartalet har tre utvärderingsuppdrag genomförts enligt plan, medan uppdrag som var planerade att starta under mars/april månad har skjutits fram till senare under våren alternativt hösten. Sammantaget berör det fyra stadsdelsförvaltningar. Med anledning av pandemin finns en risk att samtliga stadsdelsförvaltningar inte som planerat ska erbjudas en utvärdering.

Forskning och utveckling (FOU) för förskola

Stadsövergripande kompetensutvecklingsinsatser

Utifrån förgående års satsning på stöd i implementering av ny Läroplan för förskolan fortgår två forskningscirklar för rektorer. Uppföljande föreläsningar kommer att erbjudas till rektorer och andra nyckelpersoner om *Undervisning i förskolan*.

Forskningscirkelarna om Pedagogiskt ledarskap genomförs enligt plan under våren med en träff i månaden. Från mars genomförs de digitalt. Eftersom det är sista terminen för grupperna pågår enskilda arbeten med slutprodukten. I slutet av augusti planeras ett avslutande spridningsseminarium som leds av de två cirkelledarna och de 13 deltagande rektorerna, samtliga rektorer i staden bjuds in till denna heldag.

Förskolesummit

Under 2020 påbörjas planeringen för att anordna Förskolesummit 2021, den 15 – 16 juni. Konferensen kommer att genomföras i samverkan med Stockholms universitet och ska möjliggöra meningsskapande möten mellan forskare och praktiker. En arbetsgrupp ser över hur Förskolesummit ska organiseras och vilket innehåll som ska prioriteras för att evenemanget ska vara så kostnadseffektivt och aktuellt som möjligt, samt nå ut till så många som möjligt av medarbetarna i stadens förskolor.

Utbildning för barnskötare som saknar grundutbildning

För barnskötare inom förskolan som har tillsvidareanställning i kommunal eller fristående verksamhet men som saknar grundutbildning, erbjuds gymnasial yrkesutbildning till behörig barnskötare inom ramen för befintlig anställning och förskolorna erbjuds vikarieersättning. Detta kommer även till viss del att ges med språkstöd i svenska till studerande som behöver det. Erfarna barnskötare erbjuds fördjupningsutbildning.

Förvaltningen har även under perioden tillsammans med Midsommarkransens gymnasium beslutat om upplägg för höstens utbildningar för barnskötare anställda i förskola enligt ovan. Tre utbildningar startar höstterminen 2020;

1. Grund- och påbyggnadsutbildning till barnskötare som saknar formell behörighet, genomförs under två terminer, 60 platser.
2. Fördjupningsutbildning i skapande verksamhet för utbildade barnskötare, genomförs under en termin, 30 platser.
3. Fördjupningsutbildning i språkutvecklande arbetssätt i svenska för utbildade barnskötare, genomförs under en halv termin, 60 platser.

Uppföljning av hur många barnskötare som slutför sin utbildning kommer att redovisas i tertiärrapport 2.

Förvaltningen utökar samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen kring vuxenutbildning och deras barnskötareutbildningar. Inriktningen är att grundutbilda utbildad personal inom förskola och äldreomsorg, och samtidigt ersätta dessa med vikarier från Jobbtorg under utbildningstiden. Projektet har haft stora utmaningar i att utbilda målgruppen på grund av såväl bristande språkkunskaper som avsaknad av erfarenhet av studier. Därför har kursen anpassats och språkstödet utökats.

Dialoger med pedagogikcollege och med arbetsmarknadsförvaltningen om en satsning för barnskötarelevers arbetsplatsförlagda lärande har inletts.

Professionsstärkande insatser för förskollärare

Förskollärare i fristående och kommunala förskolor ges möjlighet att studera förskoledidaktik på magister- eller mastersnivå inom ramen för sin tjänst, med vikarieersättning. Förvaltningen har i samverkan med stadsdelsförvaltningarna kartlagt hur många förskollärare som har vidareutbildat sig på denna nivå för att se hur deras kompetens bättre kan användas i staden. Det finns cirka 60 förskollärare i staden som har en magister- eller masterexamen.

Ledarskapsprogram för blivande chefer i förskolan

Cirka 40 procent av stadens rektorer i förskola går i pension de kommande fem åren. För att möta rekryteringsbehovet av rektorer och biträdande rektorer genomförs ett ledarskapsprogram för blivande chefer som riktar sig till förskollärare med ledningsuppdrag och 28 förskollärare startade sin utbildning i februari. Endast två av åtta inplanerade dagar på ledarskapsprogrammet har varit möjliga att genomföra under våren. De inställda utbildningsdagarna flyttas till höstterminen.

Samverkansforum

Förvaltningen samordnar i samverkan med stadsdelsnämnderna och fristående aktörer gemensamma frågor för förskoleverksamheten i staden. Det sker bland annat genom regelbundna möten med chefer och handläggare från stadsdelsförvaltningarna och representanter från de fristående förskolorna. Därutöver samordnas stadens branschråd för förskola under ledning av skolborgarrådet.

Under perioden har samverkansforum övervägande genomförts enligt plan, men digitalt. Det har medfört att mötena inte har varit lika långa som de brukar vara och vissa begränsningar av vilka ämnen och diskussioner som kunnat tas upp och behandlas. Planeringen är att så långt som möjligt komma ikapp under hösten.

Kommunikation

Utbildningsförvaltningen ansvarar för den information om förskola som finns på stadens hemsida och arbetar löpande med att via nyhetsbrev informera både kommunala och fristående förskolor om nyheter, regler och riktlinjer. Hemsidan har uppdaterats utifrån de synpunkter som inkommit och ett första möte med stadsledningskontoret har genomförts för att följa upp aktiviteterna på [forskola.stockholm](https://www.forskola.stockholm.se). Under perioden har förvaltningen skickat ut nyhetsbrev enligt plan och följt upp vad som har haft mest klick i respektive nyhetsbrev.

Pandemin har inneburit att arbetet med att samordna informationen i de befintliga kanalerna ännu inte har kommit igång, men arbetet beräknas ändå kunna genomföras under året.

Nämndmål:

1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, är delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Återkopplingen till eleverna är en central del i undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer för att utveckla verksamheten.

Flera indikatorer under detta mål avser resultat som gäller elevernas kunskaper och betyg. Ännu finns inte utfall på dessa indikatorer, men förvaltningens bedömning är att resultaten kan ha försämrats något med anledning av högre lärar- och elevfrånvaro. Många av de i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs, om än med andra arbetsätt, och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden. Förvaltningen har utvecklat eller förstärkt olika vägar för att underlätta ett digitalt arbetsätt.

Grundskola

Den pågående pandemin har i stor utsträckning påverkat grundskolornas verksamheter när det gäller organisering av skolan i stort, undervisningen och personalens arbete. Inriktningen är att skolornas verksamhet och undervisning i så stor utsträckning som möjligt ska vara igång som vanligt. Många skolor har fått ställa om till att bedriva distans- och fjärrundervisning för de elever som är friska men frånvarande för att säkerställa elevers rätt till utbildning.

Det har varit och är alltjämt en stor utmaning för skolor som har en hög frånvaro bland både personal och elever som dag för dag behöver omorganisera sig för att kunna möta den situation som just då råder. Frånvaron har i genomsnitt för både elever och personal minskat vecka för vecka från cirka 30 procent till 15 procent för elever och ungefär motsvarande för personal. Men det är stora skillnader mellan skolor och framförallt områden som Järva och Skärholmen har haft högre frånvaro. Skolorna i de här områdena har bland annat genom riktad information till vårdnadshavare, samt i enskilda telefonsamtal, framfört vikten av att vara i skolan och belyst konsekvenserna av att inte närvara samt beskrivit hur skolan aktivt arbetar för att förhindra smittspridning. Skolor har även samverkat med berörda stadsdelsförvaltningar kring en gemensam inriktning gällande orosanmälningar. Samverkan har även handlat om att ha en entydig kommunikationen kring att elever ska tillbaka till skolan från exempelvis förskolor, parklekar och medborgarkontor.

Skolorna har genomfört detta arbete på ett fantastiskt bra sätt och visat på en stor vilja, kompetens och flexibilitet. Samtidigt förbereder sig samtliga skolor för en eventuell tillfällig stängning av skolorna, och de konsekvenser som detta skulle medföra, om regeringen skulle komma att fatta ett sådant beslut.

Gymnasieskola

Med anledning av Covid-19 beslutade regeringen den 13 mars om en ny förordning, förordningen om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (SFS 2020:115). Regeringen öppnade för en ökad flexibilitet för skolhuvudmän att anordna distansundervisning med anledning av pandemin, under vissa premisser.

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer beslutades om stängning av stadens gymnasieskolor för utbildning på plats i skolans lokaler och verksamheten övergick till distans- och fjärrundervisning.

Omställningen har hittills gått över förväntan med bra närvaro överlag och bättre för vissa elevgrupper som tidigare har haft en låg närvaro i skolan. Elever på språkinträdning med kort skolbakgrund har i vissa fall svårigheter med att få tekniken att fungera och en del av dessa elever saknar internet där de bor. Vissa elever har svårare för denna arbetsform och har behov av särskilt stöd. Dessa elever kan tas emot av skolan under ordnade former. Elever på yrkesprogram hämtar material på skolan för att göra moment hemma. Andra moment erbjuds på skolorna utifrån Folkhälsomyndighetens anvisningar. Skolorna har sedan övergången till distansundervisningen, i kontakt med enskilda elever, sett över behov av särskilda lösningar när det gäller skollunch. Elever som har synnerliga skäl erbjuds skollunch på olika sätt.

Skolorna arbetar aktivt med att säkerställa bedömning och examinationsformer där årskurs 3 och elever på introduktionsprogram är prioriterade.

Kommunerna i Stockholms län har tagit ett gemensamt beslut om att de ordinarie aktiviteterna kring årets studentfirande inte går att genomföra och detta har lett till många frågor bland blivande studenter. Varje gymnasieskola kommer, utifrån skolans förutsättningar, att anordna klassvis avslutning för sina studenter.

Ökad likvärdighet

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är en viktig utgångspunkt för arbetet med att öka likvärdigheten mellan skolorna i staden, liksom uppdraget i fullmäktiges budget att fokusera på kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden. Som ett led i detta arbete och för att stärka det lokala utvecklingsarbetet i ytterstaden har förvaltningen beslutat om en förändrad områdesindelning av grundskoleområdena för att ytterligare kunna fokusera på skolor i särskilt utsatta områden. Detta innebär att Järvaområdet kommer att utgöra ett gemensamt område som förvaltningen kommer att prioritera vad gäller olika stödinsatser. Genom att en grundskolechef ansvarar för hela Järvaområdet, där eleverna rör sig över stadsdelsgränserna, kommer möjligheten att utforma mer hållbara och långsiktiga strategier

både generellt och skolspecifikt att utvecklas. I dessa områden kommer ett intensifierat arbete att genomföras för att det ska bli ett stort erfarenhetsutbyte mellan skolorna och mellan de två berörda socialtjänsterna i syfte att ständigt förbättra verksamheten och ge synergier för högre måluppfyllelse.

Sedan tidigare får fem grundskolor i Järva stöd i sin utveckling genom Skolverkets satsning ”Samverkan för bästa skola”. Genom riktade insatser stärks skolan i sitt arbete med att planera, följa upp och utveckla utbildningen efter sina unika mål och behov. Samverkan med socialtjänsten sker bland annat genom programmet *Mentorer i våldsprevention* (MVP). Arbetet pågår på fyra högstadieskolor i Järva där polis, fältassistenter och skolans personal genomför lektioner med eleverna där de diskuterar normer, HBTQ-frågor och värdegrundsfrågor. Samverkan sker också för att minska elevfrånvaron i form av skolsociala team (SST), där stadsdelsförvaltningen har anställda skolsocionomer som arbetar på sju högstadieskolor. Arbetet har gett resultat då skolornas sammanlagda frånvaro har minskat. Med stöd av statsbidraget för ökad likvärdighet får skolorna dessutom extra resurser till att förstärka elevhälsoteam och skolledning.

I samtliga skolor i Rinkeby-Kista pågår ett arbete med att stärka språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Med stöd av förvaltningen gör skolorna en nulägesanalys och tar fram strategier för ett långsiktigt arbete för att stärka elevernas språk i alla ämnen.

Utveckling av undervisning/utbildning

Kontakt med lärosäten

Utbildningsförvaltningen deltar tillsammans med Stockholms universitet i en statlig försöksverksamhet om att utveckla former för praktikinära forskning inom utbildningsområdet. Försöksverksamheten kallas Utveckling – Lärande – Forskning (ULF). Arbetet, som sker inom ramen för Stockholm Teaching & Learning Studies (STLS) organisation, syftar till att utveckla strukturer och sammanhang där forskare och lärare gemensamt kan arbeta med undervisningsutveckling. I relation till detta arbete har ett antal FoU-projekt formulerats. Dessa utgår utifrån huvudmännens systematiska kvalitetsarbete och fokuserar på språkutvecklande arbetssätt och litteracitet i de respektive undervisningsämnena.

Samordningen av förvaltningens insatser till skolor har stärkts och löper på enligt plan till exempel FoU-projekt inom ramen för STLS, stöd till master- och magisteruppsatser och andra insatser som beskrivs i FoU-planen. Insatserna styrs i högre utsträckning till skolor med de största behoven. Ett av nätverken inom samhällsorienterande ämnen har fått medel från försöksverksamheten ULF till ett treårigt forskningsprojekt. Tre andra nätverk (teknik/naturvetenskap, engelska/moderna språk och de praktiskt-estetiska ämnena bild, musik, slöjd och idrott) har sökt och fått så kallade fröpengar, ett slags stimulansmedel från försöksverksamheten som fördelas genom en lokal samordningsgrupp, för att skriva fram projektansökningar. Även den ansökan som KTH gjort inom ramen för försöksverksamheten och som har

Vetenskapens hus som samverkansarena har beviljats forskningsmedel för ett treårigt projekt. Stockholms stad ingår tillsammans med Haninge och Lidingö i detta projekt.

Handlingsplanen för särskilt begåvade barn

Utbildningsnämnden antog i slutet av 2019 en handlingsplan för hur skolor kan möta särskilt begåvade barns behov. Lugnets skola har utsetts till navskola och fungerar som centrum för spridning av kunskaper och erfarenheter. Seminarier för lärare, skolledare och personal inom elevhälsa har skjutits på framtiden på grund av pandemin liksom de planerade nätverken och samarbetet med stadens spetsutbildningar.

ESF-projektet BLIVA

Utbildningsförvaltningen har fått medel från ESF-rådet till kompetensutveckling kring digitalisering i undervisningsutvecklande syfte. Projektet har bytt namn från DigNet till BLIVA – *behovsdrivet lärande med innovativa verktyg och arbetsätt*. Projektets planeringsfas pågår till sommaren och 32 skolor - 22 grundskolor och 10 gymnasieskolor - får stöd i skrivandet av utvecklingsplaner för de två läsår projektet ska pågå, utifrån skolans behovsområde. Planeringen har försenats - bland annat på grund av att medarbetare fått prioritera arbetsuppgifter med anledning av pandemin - och starten för genomförandet har flyttats fram till höstterminens början för skolornas del. Fokus för projektet är utveckling av undervisningen genom systematiskt kollegialt lärande.

Inställda nationella prov

Skolverket har beslutat att samtliga vårens nationella prov i grund- och gymnasieskolan ställs in med anledning av pandemin. Det innebär att skolor och skolhuvudmän inte ska rapportera in några resultat till SCB samt att ingen fakturering kommer att ske till skolorna för utskickat provmaterial inför genomförandet av de nationella proven och där prov har avbrutits enligt Skolverkets beslut. Detta gäller för proven i grundskolans årskurs 3, 6, 9 och på gymnasial nivå med redan utskickat provmaterial. Detta medför att ingen statistik på aggregerad nivå kommer att kunna publiceras i år.

Då de nationella proven inte går att genomföra på det sätt som det är tänkt fyller de inte heller sitt betygsstödande syfte. För att säkra kvalitativ bedömning av elevernas kunskaper använder lärare andra bedömningsunderlag. En del skolor väljer också att använda tillgängliga nationella prov via Skolverket även om de inte rapporteras.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

Förvaltningen har fortsatt arbetet utifrån strategin för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i grundskolan. För att säkerställa att det finns särskilda undervisningsgrupper för de elever som behöver det inrättar skolor utifrån behov egna särskilda undervisningsgrupper eller andra, mer flexibla, mindre undervisningssammanhang. Samtliga grundskoleområden har även påbörjat ett lokalt samarbete mellan skolorna och i vissa stadsdelsnämnds-

områden också mellan skolor och andra aktörer, exempelvis socialtjänsten, för att tillgodose behovet av särskilda undervisningsgrupper.

Förvaltningen har under våren arbetat med uppdraget att se över nuvarande modell för resursfördelning och verksamhet kring elever i behov av särskilt stöd. Förslaget kommer att presenteras för utbildningsnämnden som ett eget ärende i juni.

Utvecklingen av stadens kompetensnav har fortsatt. Utöver kompetensnav för hörselnedsättning, rörelsehinder, språkstörning och grundsärskola ska det etableras kompetensnav för särskilt begåvade elever och nav för stöd runt elever som stör andra elevers trygghet och studiero. Förvaltningen samarbetar med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) för att stötta kompetensnaven i deras respektive uppdrag. Utvärdering och utveckling av kompetensnaven görs kontinuerligt utifrån grundskolornas behov.

Arbetet med att utveckla nätverken för elevhälsans professioner fortsätter. Nuvarande tema, att främja närvaro, kommer att fortsätta även kommande läsår, 2020-2021.

Gymnasieskolans specialpedagogiska nätverk har genomfört en av tre träffar under våren och två träffar genomförs digitalt.

En informationsträff om skolplattformens elevdokumentation är genomförd. I stort sett samtliga gymnasieskolor fanns representerade när staden erbjöd information och demonstration av modulen för extra anpassningar och särskilt stöd.

Det pedagogiska kunskapsnavet för gymnasieelever med nedsättning av hörsel och/eller syn har genomfört insatser som workshops och uppsökande verksamhet i syfte att öka kunskapen om och stödet till målgruppen.

Utökad fysisk aktivitet under skoldagen

Strategierna för att nå ökad fysisk aktivitet har varit att genomföra elevledarutbildning, processtöd i form av handledning och skapande av rasnätverk. Utbildningstillfällena är nu framflyttade på grund av covid-19. Ett flertal handledar- och elevledartillfällen har hunnit genomföras via skolbesök och en del har erbjudits digitalt. Andra färdigplanerade aktiviteter har utgått. Under 2020 har hittills 10 grundsärskolor varit aktiva i samarbeten för drop-in verksamhet på stadens sim- och idrottshallar.

I samråd med GIH och Karolinska institutet har tillförlitlig mätutrustning tagits fram för att genomföra en studie om elevernas fysiska aktivitet under skoldagen. Den första mätningen påbörjades under februari-mars 2020 och genomfördes under perioden på 10 av stadens grund- och grundsärskolor. Resultatet visade att dessa skolor kom upp i ett genomsnittsvärde på 6 148 steg vilket är en ökning jämfört med 2017, då skolorna låg på 4 000 steg. Målet är att komma upp i den rekommenderade fysiska aktiviteten 60 minuter per dag, varav 45 minuter under skoltid. Dessa 45 minuter motsvarar cirka 9 000 steg.

Under sportlovet genomfördes intensivkurser i simning för de elever i årskurs 6–9 som riskerar att inte nå betyg i ämnet idrott och hälsa. Eleverna ska kunna simma 200 meter, varav minst 50 meter på rygg och resten på valfritt simsätt för att nå betyget E. Till intensivkurserna var 364 elever anmälda varav 218 deltog. 70 procent av eleverna med 80 procent närvaro eller mer lärde sig simma 25 meter i mag- och/eller ryggläge oavsett förkunskaper. 60 procent av eleverna med 80 procent närvaro eller mer, och som redan kunde simma 25 meter i mag- och/eller ryggläge, lärde sig simma 200 meter.

Ersättningsmodellen för skolskjuts

Förvaltningen har i samverkan med stadsledningskontoret genomfört en utredning om ersättningsmodellen för skolskjuts utifrån uppdrag i kommunfullmäktiges budget. I utredningen föreslås att det inom kommunfullmäktiges budgetram till utbildningsnämnden skapas ett anslag som benämns anslag för skolskjutskostnader. En definition av detta anslag är att det ska innefatta alla kostnader som uppstår utifrån de skolskjutsanvisningar som kommunfullmäktige beslutar om. Utredningen och dess slutsatser kommer att användas i kommande arbete med kommunfullmäktiges budget och nämndens verksamhetsplan.

Fritidshem och fritidsklubb

Utvecklingsarbetet för fritidshemmens verksamhet och fritidsklubbarna pågår för att stärka elevernas lärande under den samlade skoldagen. För att höja kunskapsnivån om elever i behov av särskilt stöd har ett samarbete inletts mellan förvaltningen och Specialpedagogiska skolmyndigheten.

För att underlätta elevens kunskapsprogression genom läxhjälp/studiestöd i fritidshem och fritidsklubbar krävs att medarbetarna har kompetens om sitt läroplansuppdrag. I flera fritidshem, särskilt i områden med högt socioekonomiskt index, är det brist på utbildad personal framför allt grundlärare i fritidshem. Genom förvaltningens riktade insatser läggs särskilt fokus på att höja kompetensnivån hos medarbetare i dessa områden.

Pilotprojektet för fritidsklubbar i fyra skolor med högt socioekonomiskt index har avslutats. Resultatet kommer att redovisas under våren 2020.

Den särskilda satsningen/projektet med centrala fritidshemssamordnare avslutas vid halvårsskiftet och blir en del av den ordinarie verksamhetsutvecklingen.

Grundsärskola

Skolinspektionen har i ett beslut från 2019 gjort bedömningen att förvaltningen uppvisar brister i det systematiska kvalitetsarbete på huvudmannanivå avseende grundsärskolan. Efter att förvaltningen har skickat in en redovisning av de åtgärder som har eller kommer att vidtas har Skolinspektionen konstaterat att huvudmannen avhjälp de påtalade bristerna.

För att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet som gäller grundsärskolan har bland annat navskolan för grundsärskola påbörjat utbildningar för medarbetare inom grundsärskolan om bedömning och Mira-modellen för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Vidare kommer förvaltningen att göra en utbildningsfilm om Mira-modellen.

För att särskilt uppmärksamma grundsärskolans verksamhet har förvaltningen beslutat att separata resultatdialoger om grundsärskolan årligen kommer att genomföras. Detta medför att ett ökat fokus kan sättas på grundsärskolans specifika framgångsfaktorer och utmaningar.

Förvaltningen har ett pågående arbete tillsammans med stadsledningskontoret för att skapa en tillgänglig elevundersökning för elever som är mottagna i grundsärskolan. Syftet är att, som en del i kvalitetsarbetet, öka elevernas delaktighet och inflytande i verksamheten samt tillförlitligheten i resultaten.

Som stöd till medarbetare inom grundsärskolan har förvaltningen erbjudit utbildningar i *Widgit Go*, vilket är en app som främst används för kommunikation, språkutveckling och kognitivt stöd.

Förvaltningen har särskilt arbetat med grundsärskolans målgrupp under söka skola-perioden och har inför nästa års sökombgång hittat nya utmaningar och utvecklingsmöjligheter.

Gymnasiesärskola

Under 2020 har riktad information erbjudits de skolor som startar gymnasiesärskoleprogram för första gången. Informationen har omfattat fördjupad kunskap om målgruppen, beslut om tillhörighet och antagningsrutiner samt juridik. Det tillfälle som skulle beröra olika typer av samverkan kring eleven (med arbetsgivare, arbetsförmedling, socialtjänst, Försäkringskassan med flera) har dock skjutits upp till följd av covid-19.

I samband med introduktionen av gymnasiesärskolan på Midsommarkransens gymnasium och Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium sker samverkan med SPSM. Syftet är att ge processtöd till gymnasieskolorna i deras arbete kring samläsning, det vill säga hur eleverna från gymnasiesärskolan kan inkluderas i undervisningen. Föreläsningar och handledning är inplanerade.

Arbetet med att stödja en systematisering av innehållet i de utskrivningssamtal som skolorna genomför i gymnasiesärskolans åk 4 har inletts och fortsätter under resterande vårtermin.

Studie- och yrkesvägledning

Nätverken för studie- och yrkesvägledarna i Stockholms stad fortsätter att utvecklas. De utgör ett forum för kollegialt lärande för professionen där det finns möjligheter att lyfta fram goda exempel, frågeställningar och utvecklingsområden. En yrkesprofessionell nätverksträff för stadens studie- och yrkesvägledare på grund-, grundsär-, gymnasie- och gymnasiesärskola har genomförts under våren. Nytt för vårterminen 2020 är att även ett nätverk för grund- och

gymnasieskolor från både egenregi och fristående skolor har genomförts, med fokus på övergångar mellan skolformer för nyanlända. Digitala lösningar har använts för att kommunicera eventuella ändringar i upplägg och innehåll till berörda deltagare.

Det övergångsteam som förvaltningen bildat har fortsatt att genomlysa övergångarna mellan grund- och gymnasieskola. Under året har man bland annat tittat på goda exempel ute i verksamheterna för att kunna sprida dessa till andra samt på hur man systematiskt kan kartlägga elever i behov av särskilt stöd för att styra utbudet på gymnasieskolan. Inledningsvis fokuseras på elever i CSI-grupp samt elever inom grundsärskolan som läser integrerat i grundskolan och som ska ha en övergång till gymnasieskola eller gymnasiesärskola.

Nyanlända och flerspråkiga elever

För att stödja skolorna har förvaltningen tagit fram materialet ”*Stödmaterial för ämnet svenska som andraspråk och dess organisation*”. Ett arbete har påbörjats för att inspirera skolorna att använda detta material.

Flera planerade kompetensutvecklingsinsatser vad gäller utveckling av undervisning av nyanlända och flerspråkiga elever har ställts in på grund av pandemin. Utbildningarna kommer att genomföras under hösten.

För lärare som arbetar med nyanlända och flerspråkiga elever erbjuds kollegial samverkan och erfarenhetsutbyte i olika nätverk. Lärare i skola och fritidshem erbjuds under våren 2020 kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Gymnasieskolans långsiktiga utbildningsutbud

Arbetet med att utveckla analytiska processer för gymnasieskolans långsiktiga utbildningsutbud har fortsatt under våren 2020. Arbetet bedrivs i flera perspektiv och nytt för i år är att ett treårigt grundutbud för gymnasieplatser presenterades i utbildningsnämndens underlag för budget 2021–2023. Ett förslag på samarbetsmodell finns framtaget för det analytiska arbetet vilket kommer att konkretiseras vidare under året. Målet är att hitta arbetsformer som bidrar till ett ekonomiskt hållbart utbildningsutbud på längre sikt, givet de olika förutsättningarna som gäller på gymnasie marknaden för Stockholmsregionen.

Digitalisering

Det har varit en utmaning för förvaltningens skolledare och lärare att organisera för distansundervisning. Olika behov kräver situationsspecifika lösningar och samarbete för att lyckas. Förvaltningen har därför utvecklat eller förstärkt olika vägar för att underlätta ett digitalt arbetssätt.

Vårdnadshavare och elever är i behov av att snabbt och tillförlitligt få information, inte minst kring pandemin, och systemutnyttjandet för de digitala informationsvägarna inom skolplatt-

formen visar en markant uppgång. Under den senaste mätperioden, 16 mars – 16 april, har antalet unika användare av skolplattformens startsida för såväl elever och personal som för vårdnadshavare ökat med nästan 8 000 respektive drygt 9 000, jämfört med föregående mätperiod.

Distansundervisningen med anledning av pandemin har också bidragit till positiva verksamhetsmässiga konsekvenser då användningen av digitala verktyg och lärresurser har ökat markant, speciellt inom gymnasieskolan. Många grundskolor har också fått ställa om till att bedriva distans- och fjärrundervisning för de elever som är friska men frånvarande för att säkerställa elevers rätt till utbildning. Det kollegiala lärandet kring digitala plattformar och verktyg har gynnats genom att möten, utbildningar, informationer och seminarier sker på distans. Mötesappen Teams, som ingår i skolplattformen, används i alla stadens skolor och på central förvaltning, och den hade i mitten av april över 55 000 unika aktiva användare varje dag, en kraftig ökning jämfört med 38 500 i mars.

Flera medarbetare på förvaltningen har ställt om sitt dagliga arbete för att stödja skolorna i fjärr- och distansundervisning. Det är bland annat resurser som arbetar med Teams/Office 365/Startsidor vilka har fått styras om till att stödja gymnasieskolornas distansarbete, resurser som tar fram personuppgiftsbiträdesavtal snabbare än vanligt och projektledare som håller ihop och samordnar stödet.

Provverktyget DigiExam

Introduktionsutbildning har genomförts i provverktyget DigiExam för berörda lärare årskurs 6 för att säkerställa att de kan genomföra nationella prov och även andra prov i provverktyget.

Etablering av förvaltningsstyrningsmodell för GSIT 2.0

Arbetet löper enligt plan med fortsatt etablering av förvaltningsorganisation för förvaltningsobjektet Digital Arbetsplats samt etablerande av organisation för samordning av GSIT2-leveransen för pedagogiska verksamheter inom stadsdelsförvaltningarna, arbetsmarknadsförvaltningen och kulturförvaltningen.

Skolplattformen

Från och med den 1 januari 2020 har utbildningsförvaltningen övertagit ansvaret för skolplattformen från stadsledningskontoret. Arbetet med att ta fram en strategi för skolplattformen har inte inletts då förvaltningen valt att prioritera arbetet med den nya förvaltningsstyrningsmodellen PM3 och den beslutade objektsindelningen samt i avvaktan på stadsledningskontorets utredning av skolplattformen.

eDok

Förberedelsearbetet kring eDok har förskjutits 2 till 3 månader med anledning av förseningar i införandet av kluster 3. Införandeprojektet för utbildningsförvaltningen startar formellt i juni men det är sannolikt att det blir förseningar.

Arbetet med att avsluta ärenden i det gamla diariet har bedrivits löpande. Ett förberedelseprojekt har gått igenom förvaltningens alla ärendekategorier och kommit med förslag på vilka ärenden som bör hanteras i eDok. En uppdaterad registreringsplan har upprättats.

Skolbiblioteksplan

Arbetet med att ta fram en skolbiblioteksplan för 2021-2024 pågår. Synpunkter från elever, lärare, rektorer och skolbibliotekspersonal har samlats in och analyserats och utgör nu underlag för utvärdering och revidering av stadens nuvarande plan.

Omsorg på tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Ansvar för omsorg omfattar omsorg på kvällar, nätter och helger för barn från förskoleåldern till vårterminen då de fyller tretton år. Även barn som går i fristående förskolor och skolor omfattas av möjlighet till omsorg på obekvämt arbetstid i kommunal regi.

På förvaltningsnivå pågår ett omfattande arbete med förberedelser inför övertagandet från och med den 1 juli 2020 av hela stadens omsorgsverksamhet på tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (OB-verksamhet). Samarbete sker med bland andra berörda stadsdelsförvaltningar, fackliga organisationer samt enheter inom utbildningsförvaltningen. En fritidshemsk lokal vid Fridhemsplan har övertagits av OB-omsorgsverksamheten och ska iordningställas för ändamålet.

Efter ansökan från vårdnadshavare ansvarar utbildningsförvaltningen för att beslut fattas om tilldelning av timmar omsorg på obekvämt arbetstid. För vårterminen har det kommit in 190 ansökningar varav 145 godkända och 20 är under arbete. På grund av pandemin har det kommit indikationer på att behovet har upphört för vårdnadshavare i vissa yrkesgrupper medan andra yrkesgrupper istället har ansökt om fler timmar då de har fått utökad behov av OB-omsorgen.

Arbete för nationella minoriteternas rättigheter

Förvaltningen arbetar utifrån den framtagna handlingsplanen för nationella minoriteter 2019 – 2020. Handlingsplanen tar sin utgångspunkt i stadens program för nationella minoriteter och romsk inkludering och nämndens särskilda uppdrag inom området. Handlingsplanen beskriver arbetssätt och aktiviteter som genomförs för att säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter efterlevs och de nationella minoritetsspråken främjas och synliggörs. En samordnare för att utveckla och realisera uppdragen i handlingsplanen har anställts och påbörjat detta arbete. Inom ramen för detta ingår även att sammanställa underlag kring efterfrågan och tillgång på platser i förskola som bedrivs helt eller till väsentlig del på finska, meänkieli eller samiska. Förvaltningen samordnar också kommunikation och generella kompetensutvecklingsinsatser om de nationella minoriteternas rättigheter för förskolan inom stadsdelsförvaltningarna och stadens grund- och gymnasieskolor, i samverkan med stadsledningskontoret och kulturförvaltningen.

Stödet till pedagoger i finsk förskoleverksamhet fortsätter i delvis annan form än tidigare och under 2020 ligger fokus på att undersöka efterfrågan av förskola för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter. Det kommer bland annat att ske genom att utöka systemstödet i ansökan om förskoleplats så att vårdnadshavare oavsett andra val kan markera sitt intresse av förskola på dessa språk. Det kommer att ge bättre underlag kring behov och förutsättningar för stadsdelsförvaltningarna, även gällande förskola på meänkieli och samiska.

Som en del i det här arbetet deltar förvaltningen i stadsledningskontorets samråd med de nationella minoriteterna, vilka även samarbetar med kommunstyrelsen kring att tillhandahålla information om rätten till förskola på minoritetsspråk. En referensgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna har bildats med syfte att erbjuda förskola på samiska och meänkieli, den har träffats en gång under perioden.

En första kompetensutvecklingsinsats har genomförts under perioden för stadsdelsförvaltningarnas förskolestrategier och -utvecklare. På grund av pandemin har dock en del planerade aktiviteter fått skjutas fram till hösten. Utgångsläget är att aktiviteterna ska kunna genomföras under året men under rådande omständigheter är det något osäkert.

Verksamhetsförändring inom grundskolan

Från och med läsårsstart 2020/2021 föreslås att grundsärskoleverksamheten åk 7-9 vid Bäckahagens skola flyttas till Rågsveds grundskola. Anledningen till förändringen är att Bäckahagens skola står inför en omfattande reovering med start hösten 2020 vilket kommer att innebära internevakuering i olika etapper för elever och personal på Bäckahagens skola. Beslut som gäller om- och nybyggnation för kapacitetsökning på Bäckahagens skola fattades i utbildningsnämnden den 13 juni 2019.

Bakgrunden är att antalet elevplatser i områdets skolor behöver utökas för att tillgodose den kommande elevökningen. Bäckahagens skola kan enligt tidigare utredning utökas inom befintlig tomt och är en av skolorna i området som ska byggas ut. Evakueringslösningen för Bäckahagens skola beräknas pågå i totalt tre år. I och med flytten av grundsärskoleverksamheten till Rågsveds grundskola behöver berörda elever inte flyttas runt och en trygg lärmiljö för dem säkras. Efter evakueringsperioden flyttar verksamheten tillbaka till Bäckahagens skola.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att grundsärskoleverksamheten åk 7-9 vid Bäckahagens skola flyttas från och med läsårsstart 2020/2021 till Rågsveds grundskola under evakueringsperioden.

Jämförelse av studieresultat för elever i Stockholms stads gymnasieskolor och för gymnasieelever folkbokförda i Stockholms stad

Gymnasieskolans studieresultat redovisas årligen i huvudsak i samband med tertialrapport 2, och kompletteras i verksamhetsberättelsen. De resultat som då redovisas är i huvudsak från de

kommunala gymnasieskolorna i Stockholms stad, det vill säga ur ett huvudmannaperspektiv. Omkring 64 procent av eleverna på kommunala gymnasieskolor i Stockholms stad är också folkbokförda i Stockholm. Av samtliga elever folkbokförda i Stockholms stad går omkring 40 procent i kommunala gymnasieskolor i Stockholm. Övriga 60 procent går i fristående gymnasieskolor eller i kommunala gymnasieskolor i andra kommuner. Det innebär att en redogörelse för resultaten i Stockholms stads gymnasieskolor fångar mindre än hälften av resultaten för de elever som har Stockholms stad som hemkommun, hädanefter kallade stockholms elever. Därför är det av intresse att jämföra resultaten för Stockholms stads gymnasieskolor med stockholms eleverna, och denna jämförelse har inte redovisats tidigare.

Tabell 1 nedan visar den genomsnittliga betygspoängen efter avslutad gymnasieutbildning för Stockholms stads kommunala gymnasieskolor samt för gymnasieelever med Stockholms stad som hemkommun. Betygspoängen visas för genomsnittet för samtliga program samt uppdelat på yrkesprogram och högskoleförberedande program. Ett tydligt mönster är att betygspoängen är högre för eleverna som går i Stockholms kommunala skolor än för stockholms elever. Ett annat tydligt mönster är att totalt sett, liksom för de högskoleförberedande programmen, har betygspoängen ökat över tid, medan den minskat på yrkesprogrammen. Betygspoängen är genomgående lägre för yrkesprogram än för de högskoleförberedande programmen.

Tabell 1. Genomsnittlig betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning för stockholms elever samt för elever på Stockholms kommunala gymnasieskolor, 2017–2019. Källa: Kolada, SKR

	2017	2018	2019
Stockholms elever, samtliga program	14,5	14,7	14,9
Kommunalt gy, samtliga program	15,0	15,4	15,5
Stockholms elever, högskoleförberedande program	14,8	15,0	15,2
Kommunalt gy, högskoleförberedande program	15,3	15,7	15,8
Stockholms elever, yrkesprogram	13,0	13,0	12,9
Kommunalt gy, yrkesprogram	13,5	13,3	13,4

Samma mönster återfinns om man tittar på genomströmningen på de högskoleförberedande programmen och yrkesprogrammen. Av tabell 2 framgår att det genomgående är en något lägre andel stockholms elever som har en gymnasieexamen inom tre år än andelen elever som gått på de kommunala gymnasieskolorna i Stockholms stad. Skillnaderna är klart högre på de högskoleförberedande programmen än på yrkesprogrammen.

Tabell 2. Andel (%) gymnasieelever med examen inom 3 år, 2016–2019. Källa: Kolada, SKR

	2016	2017	2018	2019
Stockholms elever	59,4	59,4	62,3	64,7
Elever på kommunalt gymnasium	61,0	63,3	65,1	67,2
Stockholms elever, högskoleförberedande	69,5	70,0	73,5	76,0
Elever på kommunalt gymnasium, högskoleförberedande	73,7	75,8	79,3	81,1
Stockholms elever, yrkesprogram	56,5	55,7	60,5	57,9
Elever på kommunalt gymnasium, yrkesprogram	57,7	63,6	60,5	60,6

När det gäller eleverna som gått introduktionsprogram (tabell 3) så är mönstret istället det omvända, både när det gäller andelen som fått examen efter tre år och efter fyra år. Här är det istället stockholmseleverna som i högre grad tar examen än eleverna som går på Stockholms kommunala gymnasieskolor.

Tabell 3. Andel (%) elever på introduktionsprogrammen som får examen eller studiebevis inom 3 år samt examen inom 4 år, 2016–2019. Källa: Kolada, SKR

	2016	2017	2018	2019
Stockholmselever, examen inom 3 år	5,0	4,8	6,2	4,6
Elever på kommunala gy, examen inom 3 år	3,6	3,5	2,9	2,1
Stockholmselever, examen inom 4 år	13,8	13,1	11,8	15,5
Elever på kommunala gy, examen inom 4 år	12,9	11,7	10,7	13,8

Resultaten efter kön

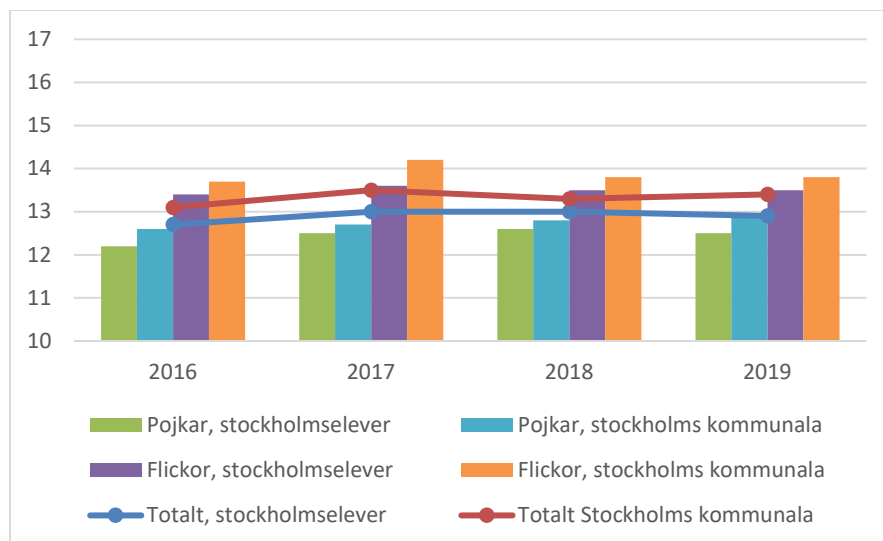
Mönstret som konstaterats ovan, där eleverna som går i Stockholms stads kommunala gymnasieskolor, med undantag för introduktionsprogrammen, har högre resultat än stockholmseleverna, gäller också när man bryter ner siffrorna på pojkar och flickor, vilket framgår i tabell 4. Skillnaderna mellan könen inom grupperna, är dock större än skillnaderna mellan samma kön i de olika grupperna. Det är alltså större skillnader mellan flickor och pojkar som går på Stockholms kommunala gymnasieskolor, än mellan flickor som går på Stockholms kommunala gymnasieskolor och flickor som är stockholmselever.

Tabell 4. Andel (%) elever som tar examen inom tre år uppdelat på kön, 2016–2019. Källa: Kolada, SKR

	2016	2017	2018	2019
Flickor, stockholmsskolor	66,1	66,5	68,8	71,4
Flickor, stockholmselever	64,1	62,6	65,3	68,8
Differens	2,0	3,9	3,5	2,6
Pojkar, stockholmsskolor	55,2	59,6	61,0	62,5
Pojkar, stockholmselever	55,0	56,2	59,4	60,9
Differens	0,2	3,4	1,6	1,6

Också när det gäller betygspoängen i de olika grupperna framgår samma mönster. Figur 1 nedan illustrerar att flickor på Stockholms kommunala gymnasieskolor har högst poäng av de aktuella grupperna, medan pojkar som är stockholmselever har lägst poäng. Mönstret gäller både för elever på yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Figur 1. Betygspoäng för stockholmselever och elever på Stockholms kommunala gymnasieskolor, uppdelat på kön, 2016–2019.

Gymnasieskolornas utvecklingsarbete

I tertialrapport 2 redovisas årligen betygsresultaten från stadens egna gymnasieskolor. I sammanställningarna framgår systematiskt skillnader i resultat mellan pojkar och flickor, vilket också redovisas på aggregerad nivå. Denna redovisning är summan av samtliga resultat och samtliga program, en helhet som inte motsvaras på någon skola då utbildningsutbudet skiljer sig åt mellan olika skolor.

Ett viktigt steg för utveckling är att möjliggöra analyser i ett genusperspektiv. Förvaltningens befintliga statistik möjliggör analyser som redovisar skillnader i genus, även på lägre redovisningsnivåer. Dessa resultat används sedan vidare i analyser på huvudmanna- och skolnivå och ingår i gymnasieavdelningens resultatdialoger, vilket ger förutsättningar för utvecklingsarbete på skolan. Den nationella statistik som årligen redovisas i december möjliggör i begränsad omfattning analyser i ett genusperspektiv.

Trots stora strukturella skillnader i förutsättningar mellan olika skolor är det ur ett allmänt måluppfyllelseperspektiv viktigt med det individuella bemötandet och den individuella resultatuppföljningen. På Stockholms stads gymnasieskolor finns elever som i sina dagliga studiemiljöer kan uppleva sig tillhöra en minoritet av något slag, och för skolan gäller alltid att skapa en inkluderande skolmiljö. Det är ett viktigt perspektiv för skolorna att ha med i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förutsättningar för gymnasieantagning

Antagning till gymnasieskolans nationella program påverkas i huvudsak av hur eleverna söker och den meritpoäng de har erhållit i årskurs 9. Gymnasieskolornas mottagande av nya elever

är från början påverkad av betygsmässiga genusskillnader. Gymnasieskolor med söktryck kan uppvisa en ojämn könsrekrytering, vid skolor med högst betygsresultat är närmare två av tre examinerade elever flickor. Viss variation kan uppvisas olika år men det är förhållandevis jämnt över tid.

Könsbundna val är ett annat elevrekryteringsperspektiv. Skolor med olika utbildningsutbud har olika förutsättningar i sin elevrekrytering. Störst skillnad kan uppvisas inom yrkesprogrammen men även inom några av de högskoleförberedande programmen finns skillnader i sökmönster.

Vid en fördjupad analys från antagningen 2019 avseende fyra av de större högskoleförberedande programmen på Stockholms kommunala gymnasieskolor framgår antagningsmässiga skillnader. Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 för pojkar var 272,5 och för flickor 298,5. När meritpoängen från antagningen fördelas i tre intervall framgår att i det lägsta intervallet upp till 250 meritpoäng, är pojkarna överrepresenterade. Totalt sett tillhör 27 procent av pojkarna denna kategori medan flickornas andel är 16 procent. Tidigare genomförda uppföljningsanalyser har visat att de med lägre meritvärden löper högre risk att inte erhålla en gymnasieexamen.

Nämndmål:

1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Grundskola

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av året som en totalundersökning i årskurs 2, 5 och 8 och besvaras även av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2. Inom grundsärskolan besvaras enkäten av elever i årskurs 7-9 och av vårdnadshavare i årskurs 1-6.

Inom grundskolan är det generellt sett små skillnader i resultatutfall jämfört med föregående år. Liksom förra året är ett genomgående tema att eleverna i årskurs 2 är mest positiva medan eleverna i årskurs 8 är minst positiva.

En klar majoritet av eleverna i alla årskurser svarar positivt när det gäller att trivas och känna sig trygga i sin skola. Andelen elever som instämmer i påståendena om att kunna arbeta i lugn och ro och att det är en god arbetsmiljö sjunker i takt med att årskursen ökar.

En djupare analys av resultaten kommer att göras i tertialrapport 2.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Förvaltningen har under våren i samverkan med ORIGO, ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, och socialförvaltningen genomfört en riktad kampanj till skolor och elever för att öka kunskaperna och säkerställa rutiner i arbetet mot tvångsäktenskap och för elevers rätt att forma sitt eget liv. Under perioden har förvaltningen haft riktade föreläsningar till medarbetare på skolor och central förvaltning gällande våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som ett led i att implementera den nya handlingsplanen och säkerställa att kunskaperna ökar kring dessa områden. Förvaltningen har även medverkat i arbetet med att ta fram ett nytt program för staden i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck för perioden 2021-2025.

Våldsprevention

Förvaltningen har under perioden erbjudit uppföljning och implementeringsstöd till skolor som arbetar med våldspreventionsprogrammen *Mentorer i våldsprevention* (MVP) och *Agera tillsammans*. Förvaltningen beslutade inför 2020 att genomföra uppföljning av MVP och *Agera tillsammans* genom fokusgrupper med elever och personal under våren 2020 för att komplettera de effektmätningar som genomförs på ett antal skolor som arbetar med MVP. På grund av pandemin finns det en osäkerhet om det är möjligt att genomföra fokusgrupper under våren 2020.

Barnrättslagen

Rektorer har informerats om barnrättslagen och om hur lagen kan komma att påverka skolans verksamhet. Därtill har alla stadens rektorer fått ett utbildningspaket med presentation om barnrättslagen och färdigplanerade övningar att genomföra med skolpersonal. Utbildningspaketet är avsett att användas tillsammans med skolpersonal i syfte att löpande diskutera och arbeta med barnrättsliga frågor på skolorna.

Arbete mot kränkande behandling

Stadens kommunala grundskolor har under 2020 fram till påsklovet skickat in totalt 2 103 anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen. Detta antal kan jämföras med samma tid 2019 då det kom in 2 473 anmälningar. Det innebär att antalet anmälningar har minskat för första gången sedan förvaltningen började föra statistik. Med största sannolikhet beror detta på pandemin. Andelen anmälningar som förvaltningen följer upp (upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär) har stadigt legat på cirka 20 procent. Antalet anmälningar som gäller kränkningar av sexuell karaktär under våren 2020 uppgick till 79 mot 96 samma period förra året.

Uppmärksamma Förintelsen i skolorna

På Pedagog Stockholm uppmärksammades Förintelsens minnesdag den 27 januari, genom en vägledning till lärresurser och lektionsmaterial för undervisning om förintelsen. Inom ramen för historieämnet har lärare inom grundskolans högre årskurser behandlat Förintelsen och inspiration för att uppmärksamma minnesdagen har bland annat hämtats från förvaltningens lärresurser. Gymnasieskolor har fördjupat sig i Förintelsen på olika sätt, bland annat genom att ha tagit del av och diskuterat filmer, böcker, föreläsningar samt haft projekt med inriktning på värdegrundsfrågor.

Gymnasieskola

Gymnasieskolans brukarenkät för årskurs 2, nationella program

Årets resultat från gymnasieskolan elevenkät är överlag mycket positivt. Svarsfrekvensen (82 procent) ökade med tre procentenheter jämfört med föregående år. Resultatmässigt förbättrades elevernas bedömningar på i stort sett samtliga ställda påståenden. Av 24 påståenden försköts 23 svar i positiv riktning jämfört med föregående år. Endast en fråga uppvisar en marginell försämring. Undersökningsmässigt har det skett strukturella förändringar vad det gäller deltagande skolor, vilket har haft en viss positiv påverkan på resultatet. Trots dessa underliggande förändringar är det en positiv utveckling på skolnivå som bidrar till förbättrat resultat på aggregerad nivå. 13 skolor, med jämförbara resultat mellan 2019 och 2020, hade fler påståenden med positiv utveckling än negativ. Av dessa har några skolor relativt sett stora positiva förskjutningar på en klar majoritet av frågorna. Sju skolor hade fler påståenden med negativ utveckling än positiv. Skolornas relativa storlek och deras bidrag till resultatet på aggregerad nivå är också faktorer som påverkar.

Normalt brukar smärre förändringar, en till två procentenheter, uppvisas i positiva svarsandelar mellan olika år. Dessa förändringar kan i många fall bedömas ligga inom undersökningens felmarginaler. I år finns det flera exempel på kraftfulla ökning. Exempel på större positiva ökning är påståendena ”Det är en positiv stämning på min skola” 72 procent (65 procent), ”Det är variation på arbetssätten under mina lektioner” 49 procent (44 procent) samt ”Jag kan rekommendera min skola till andra elever” 69 procent (65 procent).

Pojkar och flickor uppvisar i stort sett samma tendens i svarsmönster när det gäller positiva svarsalternativ. Pojkarna är något mer positiva med några undantag, bland annat ”Jag känner mig trygg på min skola” där flickornas svar bidrar till det förbättrade totala resultatet på 89 procent. I de senast föregående undersökningarna har flickorna stått för det lägre resultatet gällande detta påstående. I ett längre tidsperspektiv har dock denna fråga varit relativt jämnt besvarad mellan könen. En annan fråga som flickorna besvarade mer positivt var ”Jag använder ofta digitala verktyg/hjälpmiddel i mitt skolarbete”. Här angav 89 procent av flickorna ett medhållande svar, en förbättring med fem procentenheter jämfört med i fjol. Erfarenhetsmässigt brukar enkätsvaren kunna skilja sig åt inom skolorna när de bryts ner på program- och klassnivå. Förvaltningen återkommer kring detta i tertiärrapport 2. Vid tiden för sammanställning av tertiärrapport 1 har inga resultat på lägre nivåer ännu redovisats.

Gymnasiesärskolans brukarenkät

Gymnasiesärskolans brukarundersökning som vanligen genomförs av samtliga elever under vårterminen har skjutits fram till hösten. Anledningen till beslutet är ett byte av leverantör. Brukarundersökningen för de individuella programmen har reviderats och anpassats ytterligare för målgruppen.

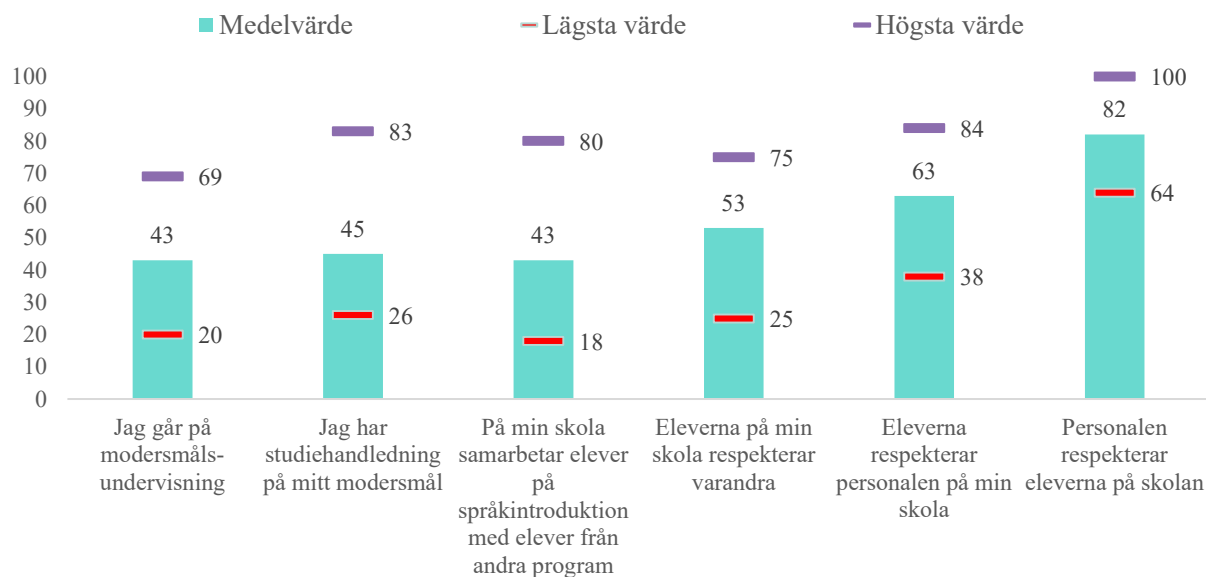
Brukarenkät – språkinträdning

Fokusområdet helhetsomdöme består av endast ett påstående: ”Jag är nöjd med min skola”. Andelen elever som instämmer i detta har ökat tydligt i årets undersökning till 73 procent, från 67 procent 2019 och 68 procent 2018. Det finns dock en betydande spridning mellan skolor, från 45 procent till 91 procent instämmande. Indexvärdet för trygghet och trivsel har ökat till 69, från att 2019 ha legat på 67 och 2018 på 65. Det är framförallt frågor som handlar om personalens agerande och bemötande som ökat jämfört med tidigare år. Påståendet ”Personalen respekterar eleverna på min skola” har ökat från 76 procent instämmande 2019 till 82 procent i år, medan ”Personalen på skolan agerar om någon elev blir illa behandlad” har ökat från 66 procent till 72 procent instämmande. Fler än tidigare år instämmer även i påståendet ”Jag vet vem på skolan jag kan prata med om jag behöver, till exempel om jag har frågor och problem”. 2020 instämmer 80 procent av de svarande i detta. Även det övergripande påståendet ”Jag känner mig trygg på min skola” har ökat, till 76 procent instämmande 2020 jämfört med 69 procent 2019 och 72 procent 2018.

Däremot har andelen instämmande inte ökat avseende påståendet ”Eleverna på min skola respekterar varandra”, där trenden istället är svagt negativ med 53 procent instämmande 2020, en minskning med 1 procentenhet sedan 2019 och 4 procentenheter sedan 2018. Det är dock mitten på skalan som ökat, det vill säga elever som ger påståendet en ”tre” på den femgradiga skalan. Andelen som inte alls instämmer i påståendet, det vill säga svarar 1 eller 2, har minskat över de tre år som undersökningen genomförts.

Skillnaderna i resultat mellan skolor är i flera fall stora, vilket delvis kan förklaras av att flera skolor har ett relativt litet antal svarande. Få svarande leder till att även en stor variation i resultat inte behöver säga så mycket om den relativa kvaliteten på undervisningen som bedrivs. Vissa resultat förtjänar dock att lyftas fram då de kan vara relevanta att följa upp för att säkerställa en likvärdig kvalitet i elevernas undervisning.

Figur 2 Sammanställning över frågor med stor spridning mellan deltagande skolor

Arbete mot kränkande behandling med mera

Hittills i år har det kommit in 8 anmälningar om kränkningar från rektorer på gymnasieskolor till huvudmannen. När ärendet rör kränkningar mellan personal-elev, upprepade kränkningar mot en elev eller kränkningar av sexuell karaktär ska skolan redovisa hur man har arbetat. Skolan ska inom fyra veckor skicka underlag till registrator där skolan redogör för sin utredning och vilka åtgärder som vidtagits för att eleven ska känna sig tryggt. Skolan ska också redogöra för sin uppföljning av ärendet. Central förvaltning följer upp ärendet genom återkoppling till skolan.

Vidare har 6 elever stängts av från sin gymnasieutbildning hittills i år. Alla stängdes av för en kortare tid.

Nämndmål:

1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Med ökad ålder ökar elevers delaktighet i planering och uppföljning. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Resultaten från grundskoleundersökningen visar att majoriteten av eleverna svarar positivt på de frågor som mäter graden av inflytande över utbildningen. Andelen positiva är som högst i årskurs 2 och lägst i årskurs 8. I årskurs 8 har dock andelen elever som svarar positivt på påståendena om inflytande ökat sedan förra året.

Gymnasieskolans resultat kommenteras övergripande ovan under mål 1.3.2.

En djupare analys av resultaten kommer att göras i tertialrapport 2.

Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Andel elever i grundsärskolan som känner sig trygga i skolan	81 %	84 %	80 %	--		78 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel elever i årskurs 2 som känner sig trygga i skolan	84 %	85 %	84 %	84 %		90 %	Tas fram av nämnd	2020
** Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3				91 %		95 %	93 %	2020
** Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3				92 %		93 %	93 %	2020
  Andel elever i årskurs 5 som känner sig trygga i skolan	76 %	80 %	72 %	78 %		90 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen				77,8 %		84 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	78 %	84 %	74 %	75 %		87 %	87 %	2020
  Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen				80,5 %		82 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund				91,4 %		94 %	94 %	2020
  Andel gymnasieelever som känner sig trygga i skolan	89 %	89 %	89 %	86 %		84 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med examen				78,7 %		78 %	77 %	2020
  Andel elever i gymnasiesärskolan som känner sig trygga i skolan	*					84 %	Tas fram av nämnd	2020

* Gymnasiesärskolans brukarundersökning har skjutits fram till hösten på grund av byte av leverantör.

** Skolverket har beslutat att samtliga vårens nationella prov i grund- och gymnasieskolan ställs in med anledning av pandemin. Det innebär att skolor och skolhuvudmän inte ska rapportera in några resultat till SCB.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska arbeta för att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget, så som förberedelse och efterbearbetning kopplad till undervisning	2020-01-01	2021-12-31	
  Utbildningsnämnden ska bistå skolorna med kompetens och kompetensutveckling gällande undervisning för elever med NPF-diagnoser	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fokusera på kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden	2020-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska genomföra en utbildning i ledarskap och i konflikt-hantering för lärare	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda ersättningsmodellen för skolskjuts och föreslå en ersättningsmodell som täcker kostnaderna där de faktiskt uppstår	2020-01-01	2020-03-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska införa ett program för att certifiera rektorer som "Stockholmsrektor"	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska inrätta central funktion för att aktivt stödja skolors arbete med elever med långvarig frånvaro och deras återgång till grundskolan	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska med anledning av att det är 75 år sedan befrielsen uppmärksamma Förintelsen i skolorna	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska ta över hela stadens ansvar för att tillhandahålla omsorg på kvällar, nätter och helger för barn fram till vårterminen då de fyller tretton år	2020-01-01	2020-06-30	
  Utbildningsnämnden ska utreda hur möjligheten till extraår i grundskolan kan användas vid behov för att öka kunskapsresultaten, utifrån de skolor som redan arbetar på detta sätt	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utreda införandet en indikator för antalet elever per kurator dels inom grundskolan dels inom gymnasieskolan	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utreda möjligheterna för att lärare ska kunna vidareutbilda sig till speciallärare på delvis betald arbetstid	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utvärdera skolbiblioteksplanen för 2017-2020 och ta fram ett nytt förslag till skolbiblioteksplan för perioden 2021-2024	2020-01-01	2020-12-31	
  Utbildningsnämnden ska öka stödet till skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet	2020-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet						80 %		2020
  Andel elever som vid hösttermins-slut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudnings-strategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt						90 %		2020

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
● ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik						90 %		2020
◆ ♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	65 %	65 %	66 %	63 %		76 %		2020
** ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6				92 %		96 %		2020
** ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 6				95 %		97 %		2020
◆ ♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	46 %	48 %	45 %	37 %		55 %		2020
** ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9				87 %		95 %		2020
** ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/ svenska som andraspråk i åk 9				95 %		99 %		2020
● ♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program				87,4 %		89 %		2020
● ♀ Meritvärde i årskurs 9				250 Poäng		251 Poäng		2020
● Andel legitimerade lärare i grundskolan				76,5 %		80 %		2020
● ♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd				88 %		90 %		2020
● ♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen				79 %		80 %		2020
◆ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	46 %	45 %	46 %	44 %		55 %		2020
● ♀ Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen				78,7%		78 %		2020
● Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan				87,7 %		92 %		2020

** Skolverket har beslutat att samtliga vårens nationella prov i grund- och gymnasieskolan ställs in med anledning av pandemin. Det innebär att skolor och skolhuvudmän inte ska rapportera in några resultat till SCB.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten i skolplattformen och digitala läromedel i undervisningen för elever, skolpersonal och vårdnadshavare med nedsatt funktionsförmåga avseende rörelse och orientering (syn, hörsel, kognition), bland annat vid upphandlingar.	2019-01-01	2020-12-31	
 Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta	2019-01-01	2020-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Mitt barn känner sig tryggt i skolan	84 %	83 %	86 %	84 %		90 %		2020
  Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	70 %	69 %	72 %	67 %		75 %		2020
  Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	53 %	55 %	52 %	57 %		85 %		2020
  Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	46 %	50 %	42 %	44 %		56 %		2020
  Total frånvaro i grundskolan				7,3 %		5 %		2020
  Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner	53 %	55 %	53 %	53 %		62 %		2020
  Total frånvaro i gymnasieskolan						13 %		2020

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Andel elever åk 2 nöjda med - Jag är nöjd med det inflytande jag har över fritidshemmets aktiviteter	*					80 %		2020
  Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/ kunskapskraven i alla olika ämnen	68 %	70 %	66 %	66 %		85 %		2020
  Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/ kunskapskraven i alla olika ämnen	47 %	52 %	42 %	43 %		70 %		2020
  Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen	51 %	56 %	47 %	51 %		65 %		2020
  Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till	46 %	52 %	41 %	43 %		60 %		2020
  Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna	34 %	37 %	31 %	29 %		50 %		2020

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
◆ ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	76 %	75 %	77 %	74 %		80 %		2020
◆ ♀ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	71 %	71 %	70 %	63 %		83 %		2020

* Annan formulering på frågan 2020, därför inte jämförbar med tidigare år: ”Jag får vara med och bestämma om de aktiviteter vi har på mitt fritidshem”. Andel positiva: 60 procent, pojkar 58 procent, flickor 62 procent.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa en arbetsmetod för att särskilt stödja skolgången för barn och ungdomar som bor på institution med inspiration från den framgångsrika skolfam-modellen	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Socialnämnden ska fortsätta stärka och bygga ut arbetet med Skolfam och stärka samarbetet med utbildningsnämnden	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Utbildningsnämnden ska, i samarbete med socialnämnden utreda förutsättningarna för att flytta Skolfam från socialnämnden till utbildningsnämnden för att samla psykologerna i en elevhälsoorganisation.	2020-01-01	2020-06-30	

Nämndmål:

Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Samarbete med stadsdelsförvaltningarna och andra samhällsaktörer bidrar till elevernas lärande, utveckling och framtidstro.

Fördjupad samverkan mellan socialtjänsten och skolan för barnets bästa

I Stockholms stads budget för 2020 finns ett flertal uppdrag där socialnämnden tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska verka för att barn och unga får det stöd och den hjälp de behöver samt möjliggöra för skolan att ägna sig åt kunskapsuppdraget och i samarbete med hemmen främja elevers utveckling. För att arbeta med dessa uppdrag och uppnå dess målsättning förutsätts en samverkan på flera nivåer mellan berörda parter.

För att ta ett strategiskt och långsiktigt helhetsgrepp träffas representanter från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen regelbundet och olika arbetsgrupper har formerats utifrån de olika uppdragen. Möten äger rum i syfte att skapa en helhetsbild över de gemensamma uppdragen och tillsammans hitta de bästa förutsättningar för att arbeta i samverkan. Målsättningen är att, förutom förstärkning av det gemensamma främjande och förebyggande arbetet, stärka de lokala samverkansforum som finns i syfte att säkerställa att barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst får detta.

Utifrån den övergripande samverkansöverenskommelsen mellan Stockholms stad och polisregion Stockholm har lokala samverkansöverenskommelser mellan respektive stadsdelsförvaltning, lokalpolis och utbildningsförvaltningen tagits fram. Dessa har tagits fram utifrån en gemensam lägesbild i syfte att stärka det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

I syfte att både utveckla och skapa högre grad av likvärdighet när det gäller samverkan/samhandling mellan stadsdelsförvaltningens socialtjänst och utbildningsförvaltningen har socialförvaltningen, i samverkan med berörda förvaltningar, tagit fram en ny mall för en överenskommelse.

Inom ramen för det främjande och förebyggande arbetet pågår en mängd olika satsningar i samverkan med stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen bland annat utbildningar kring orosanmälan, MVP, Agera tillsammans etc. Detta redovisas under nämndmålet *Alla elever har en trygg och god lärmiljö*.

Skolsociala team, SST – Samverkan för ökad skolnärvaro

Skolsociala team finns idag i stadens sju ytterstadsstadsdelsförvaltningar och i dessa samverkar skolan och socialtjänstens öppenvård kring elever i åk 4-9 med upprepad eller längre

skolfrånvaro. Arbetet med skolsociala team syftar till att genom förbättrade samverkansstrukturer och fungerande metoder bidra till att fler i målgruppen uppnår gymnasiebehörighet. I samarbete med socialförvaltningen tas en vägledning fram för arbetet med teamen. En rapport sammanställs om hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer i skolan. Synpunkter och olika perspektiv på frågan har samlats in från grundskolechefer och rektorer samt från avdelningschefer, enhetschefer och biträdande enhetschefer i berörda stadsdelsförvaltningar. Under 2020 och 2021 genomför en forskare från Ersta Sköndal Bräcke högskola en uppföljning av de skolsociala teamens arbete. Syftet med uppföljningen är att ge en klarare bild av vilka faktorer i arbetet med skolsociala team som är lyckosamma och därmed värda att fortsätta med samt sprida.

I februari startade projektet *Samverkan för ökad skolnärvaro* som delfinansieras av Europeiska socialfonden. Detta projekt kommer att utgöra en förstärkning av de redan etablerade skolsociala teamen i sju stadsdelar. Projektet förväntas bidra till att målgruppen, elever i årskurs 8 och 9 med upprepad eller långvarig frånvaro som riskerar ett framtida utanförskap, når utbildningens mål och får gymnasiebehörighet. Projektet ska bidra till att ta fram goda rutiner gällande samverkan mellan grundskola och socialtjänst för målgruppen. Detta för att öka likvärdigheten mellan stadsdelsförvaltningar och att uppnå ett hållbart och mer effektivt arbete. Projektet ska pågå fram till juni 2022 och innebär att en extra skolsocionom kommer att anställas till varje berörd ytterstadsstad.

SAMS-modellen för en obruten skolgång för placerade barn

Utbildningsförvaltningens arbete med SAMS, en modell för obruten skolgång för placerade barn, tillsammans med socialförvaltningen och deras tre pilotstadsdelar Rinkeby-Kista, Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm, fortlöper enligt plan. Pilotstadsdelarna har börjat anmäla placeringsärenden avseende placering i familjehem, jourhem, på HVB eller SiS-institution, som innebär skolbyte, till en funktionsbrevlåda på utbildningsförvaltningen. Via funktionsbrevlådan förmedlas informationen till ansvarig enhet inom utbildningsförvaltningen. Hittills har det endast inkommit två placeringsärenden till funktionsbrevlådan.

Skolfam

Arbetet med att utreda förutsättningarna för att flytta Skolfam, skolsatsningen i familjehemsvården, från socialnämnden till utbildningsnämnden pågår genom intervjuer och kartläggning av nuvarande organisation. Uppdraget ska vara klart senast den 30 juni 2020.

Skolpliktsbevakning och frånvaroärenden

Varje månad gör utbildningsförvaltningen en central skolpliktsbevakning som redovisar statistik om skolpliktiga elever i Stockholm som inte har en registrerad skolplacering.

Antalet oplacerade elever, det vill säga elever som saknar en registrerad skolplacering i barn- och elevregistret (BER), har minskat under perioden från den 1 januari till den 7 april 2020. I april saknade 935 elever en registrerad skolplacering, att jämföras med 1 480 elever den 13 januari. Detta innebär även en minskning jämfört med samma period 2019, då 1 088 elever

saknade skolplacering i april. Förvaltningen bedömer att de flesta elever som saknar skolplacering befinner sig utomlands.

Förvaltningen har genomfört en större kvalitativ skolpliktsbevakning, med genomgång av elever som varit oplacerade längre än fem månader och analys av skolpliktsarbetet avseende respektive elev. Resultatet har återkopplats till grundskolechef.

Fortlöpande arbete innebär:

- att alla skolpliktsbevakare har en särskild kontaktperson som de kan vända sig till
- att kvantitativ skolpliktsbevakning genomförs varje månad
- utveckling av BER som underlättar skolornas hantering av ärendena
- ständig uppdatering av sida på intranätet där all information om skolpliktsfrågor samlas.

Förvaltningen bedömer att ovanstående åtgärder har satt ljuset på frågan och att skolorna arbetar bättre och mer aktivt med de oplacerade eleverna nu än tidigare år.

Fristående skolhuvudmän samt skolor i andra kommuner ska anmäla till hemkommunen om en skolpliktig elev har upprepad eller längre frånvaro. Hittills under 2020 har 152 frånvaroärenden för elever hos annan huvudman kommit in. Under samma period förra året anmäldes 288 elevärenden. Det innebär en minskning av antalet anmälda frånvaroärenden hos annan huvudman med 47 procent sett till föregående år. Det är svårt att dra några slutsatser om vad minskningen beror på. En möjlig orsak kan vara att lagändringen som trädde i kraft sommaren 2018 i början innebar en tillfälligt ökad benägenhet att anmäla ärenden till hemkommunen.

Redovisning av uppdrag kring elever med upprepad eller längre skolfrånvaro

I kommunfullmäktiges budget 2019 fick utbildningsnämnden uppdraget att i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman. Utbildningsnämnden fick också i uppdrag att i samarbete med socialnämnden utreda organisationen och samverkan kring elevers skolfrånvaro och skolplikt.

Utredningen konstaterar att det i dag finns tydliga rutiner för utbildningsförvaltningens samordningsansvar kring elever med upprepad eller längre frånvaro. Arbetssätten varierar beroende på om staden agerar som hemkommun eller huvudman, men rutinerna bedöms som tydliga och väl fungerande.

Avseende organisationen och samverkan kring elevers frånvaro och skolplikt konstaterar utredningen att variationerna är stora mellan olika stadsdelsnämndsområden, samt beroende på om eleverna går i en kommunal eller fristående skola. Utredningen konstaterar också att det ibland finns brister i skolornas arbete med att utreda frånvarons bakomliggande orsaker, oavsett huvudman.

Utredningen föreslår ett antal åtgärder för stärkt samverkan. Åtgärderna handlar om att tydliggöra kontaktvägar och strukturer för samverkan, kartläggning av insatser i olika delar av staden, spridning av stödmaterial för samverkan mellan skola och socialtjänst, samt ett ökat stöd till skolorna i att utreda frånvarons bakomliggande orsaker. Utbildningsförvaltningen kommer i det fortsatta arbetet att öka fokus på hur skolorna kan arbeta främjande och förebyggande för ökad skolnärvaro, samt hur samverkan kan ske med socialtjänsten och andra aktörer. Utredningens slutsatser utgör fortsatt underlag i nämndens uppdrag att inrätta en central funktion för att aktivt stödja skolors arbete med elever med långvarig frånvaro och deras återgång till grundskolan.

Staden behöver arbeta på en övergripande nivå för att få med fristående skolor i samverkansstrukturerna samt hitta permanenta lösningar för samordningsfunktioner.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden kommer att uppnå målet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Prao-samordning

Den centrala funktionen för kompletterande anskaffning av praoplatser har förutom anskaffning och fördelning av praoplatser under året arbetat för att ytterligare stärka samverkan med näringslivet. Arbetet har bland annat varit att utveckla kommunikationen för goda kontakter mellan skolor, arbetsgivare och myndigheter samt att etablera kontakt med exempelvis Företagarna för att kunna nå deras medlemsföretag för att anskaffa fler kvalitativa praoplatser för Stockholms stads elever.

På grund av pandemin har all prao under våren ställts in.

Praktksamordning i samverkan Stockholms universitet

Från våren 2020 ingår Stockholms stad tillsammans med ett antal andra kommuner i regionen i ett pilotprojekt med uppdraget att samordna praktikplatser för studenter från studie- och yrkesvägledarutbildningen på Stockholms universitet. Både arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen ingår i projektet och det rör sig om totalt tre praktikperioder på fem veckor per läsår. Överenskommelsen är i form av ett pilotprojekt som sträcker sig från januari 2020 till och med juli 2021. Projektet kommer under våren 2021 att utvärderas internt inom staden samt med de samverkansparter som ingår i projektet.

Nämndmål:

En bra förskola och skola ger förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms skolor har tillräckligt med platser och god kvalitet för att ge förutsättningar för att gott företags- och näringslivsklimat. Alla elever har under sin skolgång kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval.

Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som en världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer såväl regionalt som nationellt och ge både elever och lärare möjlighet till olika former av samarbeten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra behovsanalyser inför kommande skollokaltbehov och en uppdaterad metodbeskrivning finns med i nämndens lokalförsörjningsplan. En viktig del av utvecklingsarbetet är att utveckla stadens elevantalsprognoser för grund- och gymnasieskolan tillsammans med stadsledningskontoret.

Arbetet med att tillgängliggöra skolornas publika lokaler är igång igen och etapp 3 slutförs under 2020-2021. Ett genomförandeärende för 15 skolor i etapp 4 har tagits fram.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden utreda hur det är möjligt att sänka kostnaderna för beslutsprocesserna i projekten	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

2.2.1 Hållbar planering för skolutbyggnad säkerställs genom välutvecklade behovsanalyser och samverkan inom staden kring skolplanering

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen kommer in tidigt i stadens planeringsprocesser, gör tydliga behovsanalyser och föreslår kostnadseffektiva lokallösningar.

Planering och skolutbyggnad

Planeringen för skolutbyggnad redovisas i utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan 2021-2023 som behandlats av nämnden i april i samband med underlag för budget 2021-2023. Godkännande av lokalförsörjningsplanen innebär att utbildningsnämnden ställt sig bakom inriktningen i planeringen. Varje enskilt projekt beslutas separat genom inriktnings- och genomförandebeslut. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra behovsanalyser inför kommande skolbehov. Uppdaterad metodbeskrivning finns med i nämndens lokalförsörjningsplan. En viktig del av utvecklingsarbetet är att utveckla stadens elevantalsprognoser tillsammans med stadsledningskontoret. Under året ska grund- och gymnasieskolans elevantalsprognoser ses över (enligt stadsledningskontorets avtal med Sweco) för att bättre motsvara dagens antagningsmönster.

Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och SISAB ska utreda hur det är möjligt att sänka kostnaderna för beslutsprocessen i projekt. Förvaltningen avvaktar initiativ från stadsledningskontoret och Stockholms stadshus AB kring uppdragets utformning.

Nämndmål:

2.2.2 Utbildningsnämndens verksamheter bedrivs i ändamålsenliga och effektiva lokaler som bidrar till hög kvalitet för elever och medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Lokalerna byggs och underhålls utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån ett klimat- och miljöperspektiv. Lokalerna ska vara flexibla samt kostnads- och areaeffektiva.

Ökade investeringskostnader i skolbyggnadsprojekt

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska avvikelser mot investeringsbeslut överstigande 15 procent, dock minst 20 mnkr av investeringen, eller annan avvikelse av strategisk vikt, tillställas kommunfullmäktige. Investerande bolag/nämnd ansvarar för rapport till kommunfullmäktige. Då nämnden inte är investerande nämnd informeras nämnden genom tertialrapporten.

Förvaltningens påverkansmöjlighet är som störst i tidigt skede och minskar succesivt under projektprocessen.

Under tertial 1 har information om ökade investeringskostnader efter utbildningsnämndens genomförandebeslut inrapporterats för flera skolbyggnadsprojekt. Projekt vars investeringskostnader prognostiseras öka sedan genomförandebeslut med mer än 15 procent, dock inte mindre än 20 mnkr, redovisas nedan. Ett ärende till utbildningsnämnden förbereds som gäller tidigare kostnadsökningar i projektet Rödabergsskolan.

Västertorpsskolan, om- och tillbyggnadsprojekt

Genomförandebeslut i utbildningsnämnden den 24 november 2017: investeringskostnad 109,3 mnkr. Prognostiserad investeringskostnad den 4 mars 2020: 148,3 mnkr.

Den största avvikande kostnaden i detta projekt, gentemot SISAB:s budgetoffert från 2017, är det anbud som kom in för entreprenaden. Den upphandlade entreprenaden blev cirka 24 mnkr dyrare än budgeterat. Därutöver har marksanering och sprängning av berg ökat cirka 7 mnkr och kreditiv ökat med cirka 2,5 mnkr mot offert. Resterande prognostiserade kostnadsökning om cirka 5,5 mnkr består av en indexuppräknings, ändringsbeställningar och SISAB:s administrativa påslag. Förvaltningen för en dialog med stadsledningskontoret om ett eventuellt separat ärende till utbildningsnämnden om Västertorpsskolan.

Vasa Real, om- och tillbyggnadsprojekt

Genomförandebeslut i utbildningsnämnden den 15 december 2016: investeringskostnad 253,6 mnkr. Prognostiserad investeringskostnad den 2 april: 358,4 mnkr.

Av den prognostiserade ökningen av investeringskostnaden mot budgetoffert från 2016 utgörs cirka 40 mnkr av projektering av bygghandlingar och förberedande arbeten av SISAB och

Skanska. Resterande uppskattade kostnadsökningar förklaras via följande poster:

- Markarbeten 30 mnkr
- Husbyggnad 21 mnkr
- Installationer 9 mnkr
- Hyresgäst, tillkommande 8 mnkr
- Riskreservation 14 mnkr

Den sammanlagda prognostiserade ökningen av investeringskostnaden uppgår till cirka 122,4 mnkr vilka fördelas mellan Norrmalms stadsdelsförvaltning (cirka 17,7 mnkr) och utbildningsförvaltningen (cirka 104,8 mnkr).

Ett separat ärende som gäller Vasa Real kommer att föreläggas utbildningsnämnden.

Ersättning i samband med utökning av gymnasium

Utbildningsnämnden har med anledning av markens beskaffenhet i samband med utökning av gymnasium på fastigheten Huddinge Polygonen 1 rätt till ersättning från fastighetsägaren. Fastighetsägaren i sin tur bedöms kunna ställa motkrav på exploateringskontoret. Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 1,5 mnkr med anledning av krav i samband med utökning av gymnasium på fastigheten Huddinge Polygonen 1.

Enkelt avhjälpta hinder och tillgänglighet i publika lokaler

Entreprenaderna för projektet att tillgängliggöra skolornas publika lokaler, HIN-projektet, är igång igen sedan hösten 2019. Just nu genomförs entreprenader för de tre skolor som ska få nya schakthissar, samt resten av skolorna i projekterade etapp 3 (10 stycken, 3 stycken genomfördes 2017). Skolorna i etapp 3 utförs under 2020-2021. Genomförandeärende för etapp 4 (15 skolor) har tagits fram till utbildningsnämnden i maj. Etapp 4 genomförs under år 2021-2022.

Funktionsprogram för skollokaler

I samband med lokalförsörjningsplanen för år 2021–2023 beslutade utbildningsnämnden om en uppdatering av Funktionsprogram för skollokaler. Uppdateringen är främst en revidering av programmets krav kring köks- och matsalslokaler, men innehåller även revideringar utifrån erfarenheter i pågående och färdigställda projekt. Planering av utvärderingsinsatser avseende nybyggda skolor som beställts enligt funktionsprogrammet pågår.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler.	2019-01-01	2020-12-31	
 Säkerställ skolornas inklusive skolgårdarnas tillgänglighet och användbarhet för elever, skolpersonal, vårdnadshavare och andra besökare med olika funktionsnedsättningar, i samband med ny-, om- och tillbyggnad.	2019-01-01	2020-12-31	
 Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade.	2018-12-31	2020-12-31	
 Uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när verksamheten genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och Klimathandlingsplan för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 planeras fastställas i kommunfullmäktige under våren 2020. Därefter ska förvaltningens resepolicy förnyas.

Nämndmål:

Utbildningsnämnden bidrar till effektiva och hållbara transporter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsnämndens verksamheter planeras och placeras så att behovet av resor och transporter minskar. Resor genomförs på det minst miljöpåverkande sättet. Nämndens tjänstefordon drivs av förnybara bränslen som gas eller el. I upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningens resepolicy ska förnyas i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet

Strategin för tillgängliggörande av skollokaler för föreningsliv och allmänhet redovisas i lokalförsörjningsplanen och innebär att tillgängliggörande av skollokaler sker i samband med andra projekt, exempelvis i nybyggnadsprojekt genom lokalers utformning och sektionering av larm. Nya idrottslokaler som tillkommer i idrottsförvaltningens bokningssystem är Sjöviksskolan, Nälstaskolan och Johan Skytteskolan. Sjöviksskolan är även förberedd för uthyrning av andra lokaler än idrottslokaler. Dock är frågan om kostnadsansvaret för idrottsförvaltningens passersystem i andra lokaler än idrottssalar alltjämt olöst. Utbildningsförvaltningen avser att återaktualisera frågan om kostnadsansvar för detta med stadsledningskontoret.

Kulturskolan

Kulturskolan vill öka sin närvaro och verksamhet i skolans lokaler i syfte att erbjuda mer

tillgänglig kulturskoleverksamhet för stadens barn och unga. Utifrån detta har kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen ingått en överenskommelse och tagit fram ett ramverk kring samverkan för att underlätta för kulturskolans behov av lokaler.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Antal bokade timmar i skolidrotts-hallar utanför skoltid				92 500		93 000	93 000	2020

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska införa ett system som medger en faktisk uppföljning av nyttjandet av idrottslokaler under skoltid.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden och utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna och föreslå en modell för utbyggnad och ett effektivt nyttjande av skolidrotts-lokaler och fullstora idrottshallar.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och utbildnings-nämnden se över lokalbeståndet och möjligheten till inhyrning i utbildnings-nämndens lokaler eller andra praktiska samverkanslösningar, förutsatt att det inte finns platsspecifika värden som riskerar att gå förlorade.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Fler stockholmare har tillgång till fler ytor för föreningsliv, kultur, rörelse och motion

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Skolmåltider

Arbetet med skolmåltider utgör en central del av förvaltningens arbete med att nå målet om en hållbar stad och en god livsmiljö. Samverkan med miljöförvaltningen fortsätter kring mått och mätmetoder på matens koldioxidpåverkan. En slutrapport för projektet Planetens mat har utarbetats. Samtliga skolor kan nu ta del av de klimat- och näringsberäknade recepten som användes i projektet. Utbildningar i livsmedelssäkerhet har genomförts.

Förvaltningen har under början av 2020 medverkat i serviceförvaltningens sortimentsgrupp avseende nuvarande livsmedelsavtal och dess sortiment. En uppföljning av skolornas kostnader för livsmedel, avtalstrohet, systemutnyttjande i Agresso, ekologiska inköp samt skollagens krav på näringsriktiga skolmåltider har genomförts.

Förvaltningen har utarbetat nya rutiner till systemet för egenkontroll i skolkök med anledning av covid-19.

Etablering av ytterligare naturskola

En ny mobil naturskola med tillgång till fast lokal på Hökarängens skola beräknas vara klar inför höstterminsstarten. Det innebär att Fältlabbs kapacitet att boka in klasser kommer att fördubblas från och med höstterminen och att det inom ramen för verksamheten är möjligt att boka in den fasta lokalen.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				50,2 %		70 %	70 %	2020
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				41,8		55 %	55 %	2020
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider						1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	2020
  Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)						3 000 st	4 500 st	2020

Nämndmål:

Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

FN:s globala hållbarhetsmål "Agenda 2030" och lärande för hållbar utveckling är en självklar del av verksamheten. Det finns övergripande strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten				139 följt upp		160 följer upp		2020
 Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				109 sorterat		85 sorterar		2020

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förebygga uppkomsten av avfall och öka insamlingen av matavfall	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget kommer att uppnå målet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Nämnden redovisar per april en budget i balans efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheter hämtar 35,0 mnkr ur resultatfonderna. Prognosen för skolorna i egen regi totalt sett visar ett underskott på sammanlagt 105,9 mnkr. Grundskolorna står för ett underskott om 46,7 mnkr och gymnasieskolorna 59,2 mnkr.

För verksamhetsområdet grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola beror den prognostiserade budgetavvikelsen främst på underskott i skolorna i egen regi och underskott för lokalkostnader samt överskott avseende ej nyttjade budgetreserver och effekter av kompensation från staten för sjuklönekostnader.

För verksamhetsområdet gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola beror budgetavvikelsen främst på underskott i skolorna i egen regi och överskott på grund av ej nyttjade budgetreserver. Överskottet för nämnd och övergripande verksamhet beror bland annat på minskade kostnader för personal på central förvaltning samt reserver som inte utnyttjas.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 1 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,2 %			100,6 %		100 %	100 %	Tertial 1 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2019-01-01	2020-12-31	
 Delta i EUROCITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

◆ Uppfylls delvis

Sjukfrånvaron har ökat betydligt både på grund av covid-19 och för att stadens anställda följer rekommendationer om att stanna hemma vid symptom eller vid sjukdomsförloppet slut. Förvaltningen uppvisade efter mars (rullande för 12 månader) en total sjukfrånvaro på 5,6 procent som helhet och 2,3 procent för dag 1 till 14. Prognosläget framåt är mycket osäkert, men årsmålen kommer inte att uppnås. Så här långt kan inga andra större verksamhetsmässiga avvikelser konstateras.

Kommunfullmäktiges indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
◆ Aktivt Medskapandeindex	79	78	79	78		82	82	2020
◆ Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	83,3 %			83,3 %	90 %	100 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
● Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	90%	2020
● Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts						75 %	Tas fram av nämnd	2020
● Index Bra arbetsgivare				82		83	84	2020
■ Sjukfrånvaro*	5,6 %	4,47%	6,12 %	5,2 %	8,5 %	5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020
■ Sjukfrånvaro dag 1-14*	2,3 %	2,28 %	2,31 %	1,9 %	4,3 %	1,8 %	Tas fram av nämnd	Tertial 1 2020

* Sjukfrånvaro redovisas som ett så kallat rullande tolv månadersgenomsnitt, med mars 2020 som den senaste månaden som ännu är inkluderad.

Kommunfullmäktiges aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, idrottsnämnden samt kulturnämnden: kulturförvaltningen se över vilka styrdokument som reglerar fritidsområdet i Stockholms stad samt hur de påverkar fritidsverksamheternas inriktning och måluppfyllelse	2020-01-01	2020-12-31	
▶ Kommunstyrelsen ska i samverkan med utbildningsnämnden och SISAB inom ramen för SAMS genomlysna kostnaderna för om- och tillbyggnationsprojekt på befintliga skolor	2020-01-01	2020-12-31	
▶ SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en arbetsgivare med attraktiva arbetsvillkor. Förvaltningen utvecklar, behåller, attraherar, rekryterar och introducerar kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utveckla sig själva och sitt uppdrag. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god och erbjuder och stimulerar medarbetare att utveckla verksamheten. Arbetet med strategisk kompetensförsörjning säkerställer att medarbetare på alla nivåer har den kompetens som behövs för att skapa den bästa skolan för varje elev. Lärarna kan fokusera på undervisningen.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Utbildningsområdet har fortsatt stora utmaningar med stora rekryteringsbehov kombinerat med en tilltagande brist på såväl lärare som förskollärare. Förvaltningens långsiktiga arbete för att såväl utveckla och behålla befintliga medarbetare som att rekrytera och attrahera kommande beskrivs i den kompetensförsörjningsplan som i april antagits av nämnden i samband med beslut om Underlag för budget 2021 med inriktning 2022-2023. Planen innehåller prognoser för kommande rekryteringsbehov samt åtgärder och inriktning för de kommande årets satsningar.

För att sprida positiva bilder av läraryrket, skolan och staden som arbetsgivare fortsätter förvaltningen att delta i relevanta sammanhang och i ökad grad använda sociala medier för att möta lärarstudenter samt fortsätter att utveckla innehållet i satsningen When You are Lärare.

För att underlätta rekryteringen av behöriga lärare i grundskola, fritidshem och gymnasieskola fortsätter utbildningsförvaltningen att erbjuda ett kostnadsfritt rekryteringsstöd till skolor med särskilda utmaningar. Under 2020 omfattar stödet 240 rekryteringar. För perioden januari till mars har 50 rekryteringar genomförts genom stödet.

Under våren utreds förutsättningarna för att fortsätta och eventuellt utöka en vikariepool (mobila lärarteam) i egen regi, vilket syftar till att underlätta vikarieanskaffning på skolorna och att stärka stadens arbetsgivarvarumärke.

Utbildningsförvaltningen fortsätter samarbetet med Teach for Sweden (TFS). Arbetet fokuseras under året till att placera fler deltagare i stadens skolor samt att identifiera framgångsfaktorer för deltagare och arbetsgivare.

Förvaltningen arbetar för att stärka nyexaminerade och nyanställda lärare i sin yrkesroll och för att säkerställa att lärare får en bra introduktion. En seminarierie som startade hösten 2019, riktad till nyexaminerade nyanställda lärare, fortsätter och utvecklas under 2020.

Underlag för seminarier och det fortsatta arbetet bygger på en undersökning av hur nyanställda nyexaminerade lärare i staden upplevt sin introduktion. Arbetet med att erbjuda stärkt stöd till nyexaminerad lärare av en erfaren senior lärare fortsätter att utvecklas under 2020.

Arbetet med utvecklingen av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) fortsätter. I samarbete med Stockholms universitet utvecklas klusterorganisationen och avtal med fem kluster är nu tecknade och ytterligare två beräknas vara klara innan årsskiftet. I samarbete med Södertörns högskola fortsätter utvecklingen av centrum för professionsutveckling (CPU).

Aktiviteten Från nyanländ till nyanställd lärare har under året inletts med ordinarie aktiviteter enligt planering men pandemin har haft påverkan på aktiviteten. Förvaltningen har återigen sökt statsbidrag för att kunna fortsätta ge utbildning till asylsökande lärare. Möjligheten att under året utvärdera och utveckla praktikmomenten kvarstår oförändrad som det ser ut nu. Det gäller även möjlighet att ge information och vägledning till utländska lärare på väg mot svensk behörighet och legitimation.

Kompetensutveckling

I syfte att stärka kompetensen bland handläggare och medarbetare med liknande befattningar erbjuder förvaltningen årligen en introduktionsutbildning samt fördjupningsseminarier inom olika områden. Under våren har ett seminarium med temat coachande förhållningssätt genomförts och till hösten planeras två seminarier med tema kommunikation samt att arbeta som tjänsteman inom offentlig organisation. Även utbildning i offentlighet och sekretess erbjuds till denna målgrupp.

För att stärka yrkesrollen och underlätta det dagliga arbetet för skolvaktmästare planeras fördjupningsseminarier inom identifierade områden och behov. För barnskötare och fritidsledare inom fritidshemmet har halvdagsseminarier med tre olika teman anordnats under vårterminen. Temana var konflikthantering, neuropsykiatriska diagnoser samt tydliggörande pedagogik och seminarierna har haft cirka 200 deltagare. För erfarna barnskötare inom fritidshemmet kommer ingen fördjupningskurs att starta under 2020 då behovet och/eller intresset inte är tillräckligt stort för att kunna bilda en grupp med 30 personer. Om behovet ökar kan en utbildning återupptas och starta under 2021.

För att utveckla användandet och innehållet i stadens utbildningsplattform arbetar förvaltningen för att gå över till att publicera sina utbildningar på utbildningsplattformen. Innehållet fortsätter att utvecklas och två digitala utbildningar har tagits fram för nya medarbetare på utbildningsförvaltningen och för nyexaminerade lärare. Under 2020 tas fler digitala utbildningar fram. Förvaltningen ser över möjligheten för att utbildningar ska kunna genomföras helt eller delvis digitalt. En förstärkt kommunikationsinsats genomförs också för att göra plattformen känd inom förvaltningen.

Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter

Stockholms stad erbjuder goda utvecklingsmöjligheter för lärare med tydliga karriärspår och professionsutvecklande insatser. För lärare finns sedan flera år utvecklings- och karriärmöjligheter i form av utvecklingslärare, förstelärare, lektorat och möjlighet till stöd för att bedriva avancerade studier på magister-/mastersnivå samt möjlighet till forskarstudier. Arbetet med att ytterligare stärka lärares utvecklings- och karriärvägar fortsätter under 2020.

Förändringar i karriärstegsreformen under 2019 och 2020 har inneburit att tre olika statsbidrag har slagits samman till ett samt att beloppen för löneökningarna har höjts. Statsbidraget är nu fördelat i två olika potter. Förändringen medför att vissa skolor utifrån den nya bedömningen inte längre kan rekquirera tillräckligt med statsbidrag för de karriärtjänster som de redan har på skolan, eller att delar av båda pottorna måste användas i kombination med varandra för att täcka den ökade lönekostnaden. Förändringen har också inverkan för gymnasieskolor som riskerar att få en lägre tilldelning på grund av elevsammansättningen. Detta kan få negativa ekonomiska konsekvenser för enskilda skolors ekonomi och medföra svårigheter att planera. Bristerna i förutsägbarhet leder till färre tillsatta karriärtjänster och en större försiktighet i nyttjandet av bidraget.

Karriärspåret chef vidareutvecklas inom ramen för chefsprogrammet. Innehållet i ledarutbildningen ses över kontinuerligt och förvaltningen kommer att tillvarata interna resurser för utbildningar och seminarium som erbjuds. Samtidigt utreds också fler möjligheter till digital introduktion för chefer.

Förvaltningen har påbörjat en inventering av de insatser som staden erbjuder rektorer för professionell utveckling inom ramen för rektorsuppdraget. Aktiviteten genomförs inom ramen för uppdraget ”Stockholmsrektor”. Inventeringen syftar till att samla ihop olika insatser inom framförallt ledarskap, organisation och verksamhetsutveckling. Utbudet ska presenteras, tillgängliggöras samt vara ett stöd i medarbetarsamtal och i planering av utvecklingsinsatser.

För barnskötare och elevassistenter inom fritidshemmet som saknar pedagogisk utbildning kommer en gymnasial yrkesutbildning att anordnas till hösten. I samarbete med Midsommarkransens gymnasium planeras utbildningen för att till hösten starta en grupp med 30 platser. Utbildningen genomförs under ett år med studier en dag per vecka. För barnskötare med tre års erfarenhet finns vid Södertörns högskola en erfarenhetsbaserad utbildning till lärare i fritidshem om 180 högskolepoäng. För tillsvidareanställda barnskötare som blir antagna till utbildningen utgår vikarieersättning till skolan för den dag de studerar, i den mån avsedd budget tillåter.

En bra arbetsmiljö och attraktiva anställningsvillkor

Förvaltningen fortsätter att bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningen.

Enkäten för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har skickats ut till verksamheterna och resultatet kommer att analyseras senare i vår.

Årets medarbetarenkät har genomförts under vintern och resultaten har skickats ut till alla enheter. Total svarsfrekvens inom utbildningsförvaltningen var 79 procent, vilket är 2 procentenheter högre än föregående år. Aktivt Medskapandeindex (AMI) för utbildningsförvaltningen är 79, samma som stadens värde. Jämfört med utbildningsförvaltningens resultat 2019 har AMI ökat med 1 indexenhet. Alla frågor i resultatet ligger antingen kvar på samma nivå eller har ökat. Av utfallen för de olika delindexen i AMI - ledarskap, motivation och styrning - har ledarskap ökat med 1 indexenhet till index 79, motivation ligger på samma nivå med index 80 och styrning har ökat med 1 indexenhet till index 77.

Genom två digitala möten i mars har alla chefer i verksamheten haft möjlighet att ta del av förvaltningens resultat samt av förvaltningens arbetsprocess, metoder och verktyg för arbete med enkäten. Alla verksamheter har fått i uppdrag att arbeta med sitt resultat och vidta åtgärder utifrån en analys av sina resultat. Chefer för enheter med ett AMI 69 eller under ska upprätta en handlingsplan och återkoppla denna till sin överordnade chef. Målet är att detta genomförs innan sommaren. Takten för arbetet får styras av det rådande läget med pandemin.

I årets uppdragsdialoger är stöd inom personalområdet ett av de områden som står i fokus. I detta kan ingå fördjupad analys av exempelvis sjukfrånvaro och upprättande av individuella handlingsplaner men också annan strategisk rådgivning eller operativt stöd till enheten. Utbildning i grundläggande arbetsmiljö samt systematiskt arbetsmiljöarbete i praktiken för nya chefer har genomförts under våren, där aktuell forskning avseende faktorer som leder till friska arbetsplatser ingått. Fortsatt implementering av begreppet friskfaktorer har även gjorts inom ramen för den workshop om organisatorisk och social arbetsmiljö som förvaltningen erbjuder under året och förvaltningen har under våren marknadsfört den nya utbildningen riktad till medarbetare "Hälsa i balans" som erbjuds i samarbete med företagshälsovården. Vidare kommer en testomgång av den nyligen framtagna utbildningen för chefer "Leda mot friskfaktorer" att genomföras i september 2020.

Arbetet med att implementera stödmaterial och verktyg inom det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter. Bland annat omfattar detta verktyg för OSA-undersökningar, utbildningar i arbetsmiljöarbete och samverkan för att också stärka samverkansgruppens roll som skyddskommitté.

Nya funktioner i LISA-självservice avseende anställdas önskemål om utökad arbetstid har testats under våren i samarbete med stadsledningskontoret och uppdateringarna kommer under våren att implementeras. Funktionerna kommer att underlätta för medarbetare, chefer och HR att följa upp ofrivilligt deltidsanställda samt på ett enkelt sätt kunna erbjuda ökad sysselsättningsgrad i de fall det är möjligt. Vidare har föregående års aktiviteter i arbetet att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda ofrivilligt deltidsarbetande heltid

utvärderats och uppföljning av nuläge pågår i syfte att identifiera ytterligare aktiviteter för 2020.

Förvaltningen arbetar för att säkerställa att riktlinjerna avseende kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier är väl kända i verksamheten och att alla medarbetare vet till vem de ska vända sig om de upplever sig utsatta. Förvaltningen har arbetat med att sprida riktlinjer och material att användas vid arbetsplatsträffar.

För att fortsatt öka stödet till skolledare att frigöra tid för det pedagogiska arbetet samt arbetet med att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget så genomför förvaltningen inledande kartläggningar för att inventera befintliga insatser med dessa syften. En sådan inventering kan sedan utgöra underlag för ett vidare arbete inom området samt också identifiera vad som har gett goda resultat.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen uppvisade i mars (rullande för 12 månader) en total sjukfrånvaro på 5,6 procent som helhet och 2,3 procent för dag 1 till 14. Fram till mätningarna i februari följde statistiken trenden från föregående år men när även mars räknas in så ökar frånvaron. Värt att notera här är att försiktighetsåtgärder om att stanna hemma vid symptom påverkar frånvaron speciellt på kort tid. Prognosläget framåt är mycket osäkert men om effekten av pandemin håller sig till en ”våg” så innebär det ökad sjukfrånvaro under mars – juni. I ett sådant scenario kommer mars och juni ha en ökning på samma nivå medan april och maj ligger på en ännu högre nivå. Resten av årets månader (sommar och hösten) ligger i prognosen på ett normalläge. Det skulle på årsbasis ge en total sjukfrånvaro på 8,5 procent och en korttidsjukfrånvaro på 4,3 procent.

Lön som verktyg för verksamhetsutveckling

Inför 2020 års löneöversyn har förvaltningens lönestrategiska dokument reviderats. Utifrån det positiva resultatet från pilotprojektet med lönetillägg vid Hässelbygårdsskolan och Hagsätra/Ormkärrsskolan har utbildningsdirektören beslutat att lönetillägg ska kunna ges till vissa yrkeskategorier vid skolor i särskilt utsatta områden. Rektorer vid grundskolor som utifrån socioekonomiskt index befinner sig i kvartil fyra ges möjlighet att för budgetåren 2020-2021, inom sina egna budgetramar, utge ett lönetillägg. Ett lönetillägg om 3 000 kronor per månad kan för de två åren ges till legitimerad lärare, förskollärare, specialpedagog, biträdande rektor, syv, skolsköterska, psykolog och skolkurator. Beslut fattas för ett år i taget. Om medarbetaren lämnar skolan ges inte längre lönetillägget. Rektor vid berörd skola får fatta beslut om tilldelning av lönetillägg ur ett individuellt perspektiv.

Löneöversynen för medlemmar i Akademikeralliansen och Vårdförbundet samt för vissa oorganiserade inom avtalsområdena är avslutad och ny lön utbetalas med aprillönen. För närvarande pågår löneöversynen för LR och Lärarförbundet samt för oorganiserade inom avtalsområdet. Tidplanen har varit utmanande med ökad sjukfrånvaro såväl för skolledningar som för fackliga företrädare. Under förutsättning att stadens avstämning kan avslutas kommer

ny lön att kunna utbetalas enligt plan med majlönen. Eftersom avtalsrörelsen för AKV (Akademikerförbundet SSR, Vision, Ledarna och Teaterförbundet), för Läkarförbundet samt för Kommunal pausats och återupptas i oktober kommer den lokala löneöversynen för medlemmar samt oorganiserade inom de berörda avtalsområdena att kunna genomföras tidigast under slutet av året.

Upphandling och inköp

Upphandling och nya ramavtal

Upphandling av lokala ramavtal som förvaltningens upphandlingsfunktionen ansvarar för har påbörjats i enlighet med nämndens plan för upphandling 2020. Avtal bör, med reservation för överprövning, kunna tecknas under innevarande år. Implementering av pedagogiska bemanningstjänster för områdena förskola och kök pågår, område skola är försenad på grund av överklagande till kammarrätten.

Pågående upphandling av ramavtal lokalvård för innerstadens skolor överprövades i juli 2019 och ligger fortfarande i förvaltningsrätten för beslut. I dagsläget är det oklart när beslut/dom kan förväntas. Mot bakgrund av den utdragna överprövningsprocessen i första instans och risken för att beslutet kan överklagas till kammarrätten utreds nu förutsättningarna för att påbörja en ny upphandling.

Genom platsbesök på ett 70-tal skolor i söderort/västerort har kostnadseffektiviteten ökat genom att beställningar styrts upp och avtalsuppföljningen förstärkts. Ett resultat av denna insats visar tydligt att skolornas städvolymerna behöver revideras samt att avtalsuppföljningen behöver utvecklas.

Arbetet med stadens övergripande inköpskategori lokalvård har identifierat ett antal strategier och beslut har tagits om plan för implementering av övergripande förbättringsåtgärder av kommunkoncernens lokalvård.

Avtalsuppföljning

Fördjupad avtalsuppföljning av bemanningsavtalen för elevhälsotjänster och pedagogiska tjänster med fokus på ekonomi och avtalstrohet genomförs löpande. En särskild satsning genomförs avseende pedagogiska tjänster med månadsvisa uppföljningar vilka rapporteras till berörda verksamhetsavdelningar. Dialog och stöd erbjuds de skolor som har höga kostnader, och/eller där stora avvikelser finns i förhållande till ramavtalens rangordning. En instruktionsfilm hur man beställer vikarier och registrerar i inköpssystemet har också tagits fram som en del i avtalsuppföljningen. Övrig avtalsuppföljning sker i enlighet med planen för systematisk avtalsuppföljning.

Gemensamma upphandlingar med andra nämnder

Förvaltningen har tillsammans med idrottsförvaltningen initierat en gemensam upphandling av verksamhetsavfall; insamling av glas, metall, papper med mera, ett avtalsområde staden idag saknar avtal för. En gemensam upphandling av så kallade insiktsutbildningar pågår och

syftar till att skapa ökad förståelse för personer med olika funktionsnedsättningar och ska vara ett aktivt stöd för tjänstemän och beslutsfattare i arbetet med att nå målen i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Miljökrav

I nämndens lokala upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram, och i relevanta delar också krav enligt stadens mål om en fossilbränslefri organisation 2030.

Inköp

Nytecknade ramavtal ansluts fortlöpande till stadens inköpssystem. Avvikelse i avtalstrohet mot vissa befintliga ramavtal har identifierats. För att bättre stödja skolorna i sitt inköpsarbete i att tillämpa avtalen på korrekt sätt, samt att öka användningen av inköpssystemet vid tjänstebeställningar, har bland annat workshops erbjudits under tema ”Knappa lätt och rätt”. Drygt 50 skolor har deltagit i dessa workshops.

Införande av nytt upphandlingssystemstöd, Kommers, har påbörjats. Införandet är indelat i fyra olika omgångar/kluster och kommer att pågå under hela 2020. Arbetet med att identifiera förvaltningens samtliga lokala ramavtal har genomförts inför överföring till stadens nya avtalskatalog. Under första kvartalet har informationsträffar genomförts om hur en enhets upphandlings- och inköpsorganisation kan se ut, i syfte att identifiera behovet av roller och utbildningar.

Utbildningsnämndens indikator	Utfall T1 2020	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål 2020	KF:s årsmål 2020	Period
 Andel elektroniska inköp						60 %		2020

Utbildningsnämndens aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Identifiera befintliga brister i tillgängligheten i verksamhetens arbetsplatser för medarbetare med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (syn, hörsel, kognitiv förmåga). Dokumentera bristerna i en åtgärdsplan. Åtgärda bristerna.	2019-01-01	2020-12-31	
 Ställ krav på tillgänglighet och användbarhet vid upphandling av digitala tjänster och produkter.	2019-01-01	2020-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Prognos årsutfall 2020

Nämnden redovisar per april en budget i balans efter resultatfonder. Prognosen bygger på att resultatenheterna hämtar 35,0 mnkr ur resultatfonderna.

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa kostnader	22 106,6	22 354,6	-248,0
Drift och underhåll	21 988,0	22 237,9	-249,9
Kapitalkostnader	118,6	116,7	1,9
Summa intäkter	-2 452,8	-2 383,8	-69,0
Nettoutfall	19 653,8	19 970,8	-317,0
Beräknade prestationsförändringar			282,0
Summa justerat nettoutfall			-35,0
Ingående resultatfond från 2019			359,7
Resultatöverföring till 2021			-324,7
Nettoutfall efter resultatfond			0,0

Investeringar, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	135,0	135,0	0,0

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar. Med prestationsförändring avses förändringar av barn- och elevantal. Även förändringar gällande extra ersättning för merkostnader för elever i grundsärskola och gymnasiesärskola ingår i prestationsförändringarna. I nedanstående tabell anges antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola, uppdelat mellan stadens kommunala skolor och andra huvudmäns skolor.

De prognostiserade förändringarna av elevantalen innebär en prestationsrelaterad ökning av budgeten med totalt 282,0 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Prestationsökningarna består av 385,9 mnkr för grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola, en minskning med 47,5 mnkr för gymnasieskola och gymnasiesärskola samt en minskning med 56,4 mnkr för förskoleverksamhet (fristående). Prestationsförändringarna redovisas även under respektive verksamhetsområde.

Antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola*, egen regi samt andra huvudmän**

Grundskola	VB 2019	Andel %	VP 2020	Årsprognos T1 2020	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	74 114	74%	75 948	76 354	74%
I kommunala skolor i annan kommun	1 041	1%	1 043	1 118	1%
I fristående skolor	25 436	25%	25 874	25 930	25%
Totalt i grundskola	100 591	100%	102 865	103 402	100%
Gymnasieskola	VB 2019	Andel %	VP 2020	Årsprognos T1 2020	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	11 368	41%	11 709	11 682	41%
I kommunala skolor i annan kommun	3 750	14%	3 733	3 695	13%
I fristående skolor	12 380	45%	12 903	12 900	46%
Totalt i gymnasieskola	27 498	100%	28 345	28 277	100%

*exklusive grundsärskola och gymnasiesärskola

**inklusive fristående specialsolor och internationella skolor

Andelen elever i skolor i egen regi beräknas vara oförändrad för både grundskola och gymnasieskola jämfört med förra året. Resultatenheter redovisas i bilaga 1 och anslagsenheter i bilaga 3. Prognos över antal elever finns i bilaga 2.

Ekonomiska konsekvenser av pågående pandemi

Förvaltningen arbetar löpande under våren med att kartlägga de ekonomiska konsekvenserna av den pågående pandemin. Det är ett mycket svårbedömt och osäkert läge på grund av att det inte går att veta hur länge pandemin kommer att pågå, och nivån på de ekonomiska effekterna är svåra att fastställa. Ett antal konsekvenser av varierande art med mindre effekt har identifierats. Bland annat har det bokförts 6,4 mnkr på den stadsgemensamma aktivitetskoden för Coronaeffekter till och med den 5 maj. Detta avser främst kostnader för förbrukningsmaterial, inhyrd personal samt inställda resor.

Det som bedöms få störst ekonomisk påverkan är regeringens beslut om att överta kostnadsansvaret för sjuklönekostnader för april och maj. Bedömningen är att effekten av detta uppgår till cirka 60 mnkr. Ett ökat antal sjuka och frånvarande på grund av vård av barn innebär minskade personalkostnader. Det verkar också som att kostnaderna för vikarier i form av timanställda och köp från bemanningsavtal inte ökat på grund av detta.

Ett annat område där kostnaderna bedöms minska är livsmedelskostnader på grund av att gymnasieskolorna bedriver distansundervisning. En första mycket schablonmässig bedömning är att kostnaderna minskar med cirka 5 mnkr per månad. Även kostnader för entreprenadköp i form av skolmåltider och städning bedöms minska. En dialog förs med stadsledningskontorets juridiska avdelning avseende jämkning av avtalen. När leverantörers kostnader minskas, exempelvis genom att staten övertar kostnader för korttidspermitteringar, är det rimligt att det även har en positiv effekt för förvaltningen. Nivån på denna effekt är mycket osäker och finns inte med i nämndens prognos.

Prognos per verksamhetsområde, inklusive kapitalkostnader och budgetjusteringar

Driftverksamhet, Netto, mnkr	VP 2020	Bokfört tom april - tertial 1	Utfall i % av årsbudget (riktvärde 33,3 %)	Avvikelse prognos april - tertial 1
Förskola	2 731,5	1 088,9	39,9%	-0,0
Grundskola inklusive fritidshem och Grundsärskola	13 266,1	4 406,9	33,2%	-32,8
<i>Varav Grundskola inklusive fritidshem</i>	<i>12 803,4</i>	<i>4 257,6</i>	<i>33,3%</i>	<i>-59,5</i>
<i>Varav Grundsärskola</i>	<i>462,8</i>	<i>149,3</i>	<i>32,3%</i>	<i>26,7</i>
Gymnasieskola och Gymnasiesärskola	3 288,6	1 027,5	31,2%	-28,4
<i>Varva Gymnasieskola</i>	<i>3 117,6</i>	<i>975,2</i>	<i>31,3%</i>	<i>-23,5</i>
<i>Varav Gymnasiesärskola</i>	<i>171,0</i>	<i>52,3</i>	<i>30,6%</i>	<i>-4,9</i>
Nämnd och övergripande	367,7	-87,6	-23,8%	26,2
Netto	19 653,9	6 435,7	32,7%	-35,0
Resultatfond från 2019				359,7
Resultatfond till 2021				-324,7
Totalt resultat				0,0
Investeringar, mnkr	135,0	15,2	11,3%	0,0

För perioden januari-april har nämnden förbrukat 32,7 procent av 2020 års budget. Om hänsyn tas till årets prestationsökningar ligger förbrukningen på 32,3 procent. Att förbrukningen är något lägre än riktvärdet är naturligt vid den här tiden på året. Den höga förbrukningen för förskola beror på att vissa intäkter för statsbidrag inte bokförts ännu. För investeringsmedlen redovisas en låg förbrukning, vilket är normalt i april.

Prognosen för skolorna i egen regi totalt sett visar ett underskott på sammanlagt 105,9 mnkr. Grundskolorna står för ett underskott om 46,7 mnkr och gymnasieskolorna 59,2 mnkr.

För verksamhetsområdet grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola beror den prognostiserade budgetavvikelsen främst på underskott i skolorna i egen regi och underskott för lokalkostnader samt överskott avseende ej nyttjade budgetreserver och effekter av kompensation från staten för sjuklönekostnader.

För verksamhetsområdet gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola beror budgetavvikelsen främst på underskott i skolorna i egen regi och överskott på grund av ej nyttjade budgetreserver.

Överskottet för nämnd och övergripande verksamhet beror bland annat på minskade kostnader för personal på central förvaltning samt reserver som inte utnyttjas.

Prognosen bygger på att resultatenheterna går med underskott och hämtar 35 mnkr ur resultatfonderna och därmed prognostiseras ett nollresultat för nämnden totalt sett.

Investeringar

Nämnden beräknar att de totala investeringsutgifterna för 2020 kommer att uppgå till 135 mnkr, vilket innebär att nämndens budget för investeringar är i balans.

Prognosen för de fördelade investeringsmedlen beräknas följa tilldelade budgetanslag. Således beräknas prognosen för grundskolorna bli 52,2 mnkr och för gymnasieskolorna 18,3 mnkr. Nyetableringsstödet beräknas till 53,0 mnkr inom grundskoleverksamheten och 8,5 mnkr inom gymnasieverksamheten för 2020. Nyetableringsstöd syftar till att stimulera skolorna till egna kapacitetshöjande åtgärder, vilka leder till att skolans totala kapacitet höjs. I samband med den ökade elevtillströmningen är behovet stort. Därtill tillkommer 3,0 mnkr som fördelas efter beslut av central förvaltning.

Kapitalkostnader

I driftbudgeten ingår kapitalkostnader på befintliga ej avskrivna anläggningstillgångar och på beräknade framtida investeringar. Utfallet för dessa kostnader per april är 27,7 mnkr. Prognosen för helåret är 119,8 mnkr, vilket är samma som budgetramen.

Omslutningsförändringar sammanlagt

Sammanlagt uppgår omslutningsförändringarna till en minskning av intäkter och kostnader med 15,1 mnkr. De består av minskade externa bidrag på gymnasieskolor samt minskade externa intäkter från andra kommuner för elever på gymnasieskolor med 15,1 mnkr.

Budgetjusteringar sammanlagt

Nämnden begär budgetjustering av kommunfullmäktiges intäktskrav med totalt 19,2 mnkr. Budgetjusteringen avser minskade statsbidragsintäkter från Skolverket för maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder.

Förskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag		2 876,0			2 876,0	-56,4	2 819,6	0,0
Lokaler					0,0			0,0
Övrig verksamhet				-88,1	-88,1		-88,1	0,0
Totalt		2 876,0		-88,1	2 787,9	-56,4	2 731,5	0,0

Uppföljning av driftbudget

Förskoleverksamheten visar ingen avvikelse mot budget.

Prestationsförändringar

Antalet schablonggrundande stockholmsbarn i fristående förskolor beräknas uppgå till ett årssnitt på 19 990 barn, vilket är 667 barn färre än kommunfullmäktiges budget.

Schablonbudgeten prognostiseras därmed minska med 56,4 mnkr.

Budgetjusteringar

Nämnden begär budgetjustering av kommunfullmäktiges intäktskrav med totalt 19,2 mnkr.

Budgetjusteringen avser minskade statsbidragsintäkter från Skolverket för maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag	7 624,9	3 503,5	131,3	0,0	11 259,7	385,9	11 612,9	32,7
Lokaler	1 745,6	0,0	0,0	0,0	1 745,6	0,0	1 811,1	-65,5
Övrig verksamhet	205,6	13,7	0,0	41,5	260,8	0,0	260,8	0,0
Totalt	9 576,1	3 517,2	131,3	41,5	13 266,1	385,9	13 684,8	-32,8
Ingående fond från 2019								269,6
Utgående fond till 2021								-241,0
Resultat efter fonder								-4,2
varav Grundskola								
Peng och anslag	7 342,1	3 376,2	115,5		10 833,8	358,9	11 186,8	5,8
Lokaler	1 712,3				1 712,3		1 777,6	-65,3
Övrig verksamhet	204,6	11,4		41,3	257,3		257,3	0,0
Totalt grundskola	9 259,0	3 387,6	115,5	41,3	12 803,4	358,9	13 221,7	-59,5
varav Grundsärskola								
Peng och anslag	282,9	127,3	15,8		426,0	27,0	426,1	26,8
Lokaler	33,3				33,3		33,5	-0,2
Övrig verksamhet	1,0	2,3		0,2	3,5		3,5	0,0
Totalt grundsärskola	317,2	129,6	15,8	0,2	462,8	27,0	463,1	26,7

Uppföljning av driftbudget

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar ett underskott om 32,8 mnkr före resultatdispositioner och 4,2 mnkr efter resultatdispositioner. Budgetavvikelsena består främst av ett underskott för skolorna i egen regi och för lokalkostnader samt ett överskott för ej nyttjade budgetreserver och effekter av kompensation från staten för sjuklönekostnader.

Prestationsförändringar

Grundskoleverksamhetens schablonbudget beräknas öka med totalt 385,9 mnkr, jämfört med kommunfullmäktiges budget. Elevökningen i egen regi beräknas till cirka 3 150 elever. I fristående grundskolor beräknas elevökningen till drygt 520 elever medan elever i andra kommuners grundskolor beräknas minska med cirka 30 elever.

Antalet barn inskrivna i fritidshem beräknas öka med cirka 460 barn jämfört med kommunfullmäktiges budget. I ökningen ingår cirka 530 barn i egen regi medan antalet barn i fristående skolor och i andra kommuner minskar med cirka 70 barn. Totalt innebär volymförändringen en schablonökning om 23 mnkr, samtidigt som föräldraintäkterna beräknas öka med 4 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Inom den öppna fritidsverksamheten beräknas barnantalet öka med cirka 400 barn, vilket motsvarar en schablonökning om 2,8 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Inom grundsärskolan beräknas elevantalet öka med cirka 65 elever, varav 50 i egen regi och 15 i fristående grundsärskolor och grundsärskolor i andra kommuner. Det motsvarar en schablonökning om cirka 26,5 mnkr.

Grundskolor i egen regi

Skolorna har inte tagit med effekten av att staten ersätter sjuklönekostnaderna under april och maj i sina prognoser. Skolorna redovisar sammanlagt ett underskott om 46,7 mnkr före resultatdispositioner och ett underskott om 18,1 mnkr efter resultatdispositioner. Jämfört med bokslutet 2019 är det en förbättring om 106,1 mnkr före resultatdispositioner och en försämring med 19,4 mnkr efter resultatdispositioner.

Resultatenheterna redovisar ett underskott om 36,9 mnkr och anslagsenheterna ett underskott om 9,8 mnkr.

De flesta grundskolorna har en ekonomi i balans, men några av skolorna som är resultatenheter använder delar av sina upparbetade fonder. De används både till planerade inköp och till olika slags kompetensutveckling, men också för att möta ett tillfälligt underskott innan åtgärder har fått effekt. De kommer fortfarande att ha en positiv utgående fond. För de skolor som redovisar underskott och där fondmedel inte täcker underskottet finns det ett antal olika orsaker till att ekonomin inte är i balans. Det är svårt att dra några generella slutsatser, men det vanligaste är att skolan har för höga personalkostnader i förhållande till sina intäkter. Ett aktivt arbete för en ekonomi i balans sker vid de skolor som visar underskott, främst för de som saknar fonder.

Resultatenheter

Ingående fond 2020 mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2019	269,6
Totalt ingående fond grundskola	269,6
Utgående fond 2020 mnkr	
Resultatenheter med överskott (91)	267,9
Resultatenheter med underskott (11)	-26,9
Resultatenheter med fond +/- 0 (9)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	241,0

Grundskoleverksamhetens 111 resultatenheter har en sammanlagd ingående fond om 269,6 mnkr. Ett överskott om 241 mnkr beräknas föras över till 2021, vilket innebär att fonderna minskas med 28,6 mnkr. I prognosen redovisar resultatenheterna ett underskott om 36,9 mnkr före resultatdispositioner och 8,3 mnkr efter resultatdispositioner.

Det är 39 resultatenheter som redovisar underskott före resultatdispositioner men endast elva enheter som redovisar en negativ utgående fond. Fonderna planeras framförallt att användas för att parera tillfälliga underskott innan anpassningar av organisationen har fått effekt. Fem

resultatenheter riskerar att avvecklas i samband med bokslutet eftersom de då har haft en negativ utgående fond två år i rad.

Anslagsenheter

Grundskoleverksamhetens 17 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 9,8 mnkr. Sju enheter redovisar ett sammanlagt överskott om 4,3 mnkr, fyra enheter redovisar ett nollresultat medan sex enheter redovisar ett sammanlagt underskott om 14,2 mnkr. Tre enheter har möjlighet att bli resultatenheter i samband med bokslutet 2020.

Övrigt, grundskola och grundsärskola i egen regi

Avseende lokalkostnaderna för grundskoleverksamheten prognostiseras ett underskott om 65,5 mnkr jämfört med budget. Underskottet består av projektkostnader på 22 mnkr, framför allt för ökade kostnader för detaljplaneprocesser och så kallade förgävesprojekteringar, ökade hyreskostnader på 6,5 mnkr samt budgetavvikelse avseende effekter av internränta på 37 mnkr.

Central förvaltning redovisar ett överskott om cirka 25 mnkr som främst avser reserver för att täcka skolornas underskott och ett överskott avseende framför allt personalkostnader på cirka 12 mnkr.

Statsbidrag för likvärdig skola

Statsbidraget för en likvärdig skola uppgår i år till 254 mnkr, en ökning med 74 mnkr, och fördelas till största delen, 127 mnkr, till skolor i egen regi enligt modellen för socioekonomisk ersättning. Dessutom kommer 67 mnkr att användas för finansiering av lågstadiesatsningen för höstterminen 2020, då detta statsbidrag upphör efter våren 2020. Resterande 60 mnkr av statsbidraget fördelas på ett mer styrande och stödjande sätt till skolor eller stadsdelsnämndsområden som är i särskilt behov av insatser som förbättrar möjligheten till måluppfyllelse för varje elev. Detta avser främst åtgärder som handlar om:

- Kompetensutveckling (neuropsykiatriska funktionshinder/specialpedagogikkunskap)
- Extra ledningsstöd på vissa skolor med särskilt ansvar att i samverkan med rektorn ansvara för skolans systematiska kvalitetsarbete
- Förstärkt stöd för elever i behov av särskilt stöd genom kompetensutveckling eller riktat stöd till verksamhet i form av uppstartsbidrag för lokala SU-grupper (SU = särskild undervisning)

Fördelningen har skett utifrån socioekonomiskt index till de sju grundskoleområdena, samt till åtgärder på central förvaltning enligt nedan.

Område	Belopp 2020 i tkr
1 Bromma och Skärholmen	8 501
2 Östermalm och Enskede-Årsta-Vantör	7 124
3 Hägersten-Liljeholmen och Farsta	5 810
4 Kungsholmen och Hässelby-Vällingby	8 516
5 Norrmalm och Rinkeby-Kista	11 310
6 Södermalm och Skarpnäck	2 979
7 Älvsjö och Spånga-Tensta	5 760
Central förvaltning	10 000
Totalt	60 000

Insatserna har även har delats in i kategorier och sorterats i åtta olika insatstyper på följande sätt:

Insats	Belopp 2020 i tkr
Kompetensutveckling	1 921
Personalförstärkning elevhälsa	23 244
Personalförstärkning skolläring	13 345
Personalförstärkning övrigt	0
Skapande av SU-grupper	2 416
Särskilt stöd (riktade mot vissa elevgrupper)	7 945
Ämnesutveckling	9 205
Övrigt	1 924
Totalt	60 000

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag	918,0	1 425,2	395,1	0,0	2 738,4	-47,5	2 749,3	-58,4
Lokaler	432,0	0,0	0,0	0,0	432,0		430,1	1,9
Övrig verksamhet	84,1	0,0	0,0	34,1	118,2		90,1	28,1
Totalt	1 434,1	1 425,2	395,1	34,1	3 288,6	-47,5	3 269,5	-28,4
Ingående fond från 2019								63,3
Utgående fond till 2021								-57,0
Resultat efter fonder								-22,1
<i>varav Gymnasieskola</i>								
<i>Peng och anslag</i>	860,0	1 354,5	369,9		2 584,5	-68,3	2 568,7	-52,5
<i>Lokaler</i>	415,9				415,9		414,5	1,4
<i>Övrig verksamhet</i>	83,9			33,3	117,2		89,6	27,6
Totalt gymnasieskola	1 359,8	1 354,5	369,9	33,3	3 117,6	-68,3	3 072,8	-23,5
<i>varav Gymnasiesärskola</i>								
<i>Peng och anslag</i>	58,0	70,7	25,2		153,9	20,8	180,6	-5,9
<i>Lokaler</i>	16,1				16,1		15,6	0,5
<i>Övrig verksamhet</i>	0,2			0,8	1,0		0,5	0,5
Totalt gymnasiesärskola	74,3	70,7	25,2	0,8	171,0	20,8	196,7	-4,9

Uppföljning av driftbudget

Verksamheten redovisar ett underskott om 28,4 mnkr före och ett underskott om 22,1 mnkr efter resultatdispositioner. Underskotten återfinns till största delen inom gymnasieskolorna i egen regi.

Prestationsförändringar

Jämfört med kommunfullmäktiges budget beräknas en sammanlagd minskning av antalet elever inom gymnasieskolan med drygt 660 elever, vilket ger en total schablonminskning om 68,3 mnkr. Denna minskning jämfört med kommunfullmäktiges budget består av en minskning av antalet elever i egen regi med drygt 620 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 64,2 mnkr, och en minskning av antalet elever i fristående gymnasieskolor/andra kommuner med cirka 40, vilket motsvarar en schablonminskning om 4,1 mnkr.

Jämfört med förra året har antal stockholmselever inom gymnasieskolan ökat med total cirka 800 elever varav drygt 300 i skolor i egen regi.

Antalet elever i gymnasiesärskola ökar med cirka 40 elever totalt jämfört med kommunfullmäktiges budget och ger en sammanlagd schablonökning med 20,8 mnkr. Schablonökningen består av 14,9 mnkr avseende en kombination av elevökningen och merkostnader för elever med stora behov i behovsgrupp 4 om 5,9 mnkr. Elevökningen är fördelad med drygt 40 elever fler i egen regi och 4 elever färre i fristående skolor/andra kommuner.

Gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i egen regi

Gymnasieskolorna har liksom grundskolorna inte tagit med effekten av att staten ersätter sjuklönekostnaderna under april och maj.

Gymnasieskolorna i egen regi redovisar i sina inlämnade prognoser ett underskott om 59,2 mnkr före och 52,9 mnkr efter resultatdispositioner. Av underskottet avser 6,7 mnkr gymnasiesärskolan. Jämfört med bokslutet 2019 är det en försämring om 29,5 mnkr före och 5,2 mnkr efter resultatdispositioner.

Ett större arbete som syftar till att förbättra de ekonomiska resultaten för gymnasieskolorna pågår sedan en tid. Det innebär ett antal olika delprojekt för att på kort sikt vända den ekonomiska utvecklingen men även på lång sikt skapa bättre förutsättningar för skolorna. De största underskotten redovisar Enskede gårds gymnasium, Kärrtorps gymnasium och Stockholms byggtekniska gymnasium.

Skärholmen gymnasium och Enskede gårds gymnasium kommer att avvecklas från och med höstterminen 2020 och Stockholms byggtekniska gymnasium avvecklas från och med höstterminen 2021. Gymnasiesärskoleverksamheten kommer att flyttas från Stockholms byggtekniska gymnasium till andra skolor från och med höstterminen 2020. Avvecklingskostnader för de verksamheterna är inkluderade i den totala prognosen. Den sammanlagda prognosen för skolorna som avvecklas är ett underskott med 27 mnkr, vilket är en betydande del av gymnasieskolornas totala underskott på 56,2 mnkr.

Resultatenheter

Ingående fond 2020 mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2020	63,3
Totalt ingående fond gymnasieskola	63,3
Utgående fond 2020 mnkr	
Resultatenheter med överskott (16)	57,0
Resultatenheter med underskott (0)	0,0
Totalt utgående fond gymnasieskola	57,0

De 16 resultatenheterna inom gymnasieverksamheten har sammanlagt en positiv ingående fond som uppgår till 63,3 mnkr. I prognosen redovisar resultatenheterna ett underskott om 8,1 mnkr före och ett underskott med 1,8 mnkr efter resultatdispositioner. Ett överskott om 57,0 mnkr kommer att överföras till 2021, vilket innebär att fonderna minskas med 6,3 mnkr.

Anslagsenheter

Gymnasieverksamhetens 17 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 51,1 mnkr. Elva enheter redovisar ett underskott om 51,4 mnkr, fyra enheter ett nollresultat och två enhet ett överskott om 0,3 mnkr.

Övrigt - gymnasieskola och gymnasiesärskola i egen regi

Underskotten på gymnasieskolorna pareras delvis av överskott som beror på ej nyttjade reserver och lägre kostnader för programpeng.

Fristående gymnasieskola samt gymnasieskola i annan kommun

Kostnader för elever i fristående gymnasieskolor och i annan kommuns kommunala skolor redovisar ett underskott om 4,0 mnkr.

Omslutningsförändringar

Den totala minskade omslutningsförändringen om 15,1 mnkr beror på minskade externa bidrag på gymnasieskolor samt minskade externa intäkter från andra kommuner för elever på gymnasieskolor.

Nämnd och övergripande

Mnkr	Egen regi	Fristående	Annan kommun	Övrigt	Summa budget 2020	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Peng och anslag					0,0			0,0
Lokaler				28,6	28,6		30,8	-2,2
Övrig verksamhet				339,1	339,1		310,7	28,4
Totalt	0,0	0,0	0,0	367,7	367,7	0,0	341,5	26,2
Ingående fond från 2019								26,8
Utgående fond till 2021								-26,8
Resultat efter fonder								26,2

Uppföljning av driftbudget

Nämnd och övergripande verksamhet visar ett nettoöverskott om 26,2 mnkr före och efter resultatdispositioner. Överskottet beror bland annat på minskade kostnader för personal samt reserver som ej utnyttjas.

Resultatenheter

Ingående fond 2020 mnkr	
Ingående fond nämnd och övergripande	26,8
Utgående fond 2020 mnkr	
Resultatenheter (1)	0
Totalt utgående fond nämnd och övergripande	26,8

Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa har en positiv ingående fond som uppgår till 26,8 mnkr som oförändrad beräknas överföras till 2021.

Medel för lokaländamål

Hyreskompensation till fristående förskolor med hög hyra utbetalas i september, varför det inte finns något utfall att redovisa i denna rapport.

Kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

Grundskola

På skolornas webbplatser finns ett formulär som kan användas av vårdnadshavare för att rapportera in synpunkter och klagomål. Formuläret ska ses som ett av flera sätt för skolorna att möta klagomål och synpunkter, idag tas de ofta emot via e-post, telefonsamtal eller löses på plats i samtal med elevens lärare eller fritidshemskontakt.

Den gemensamma sammanställningen från grundskolorna visar att det under det andra halvåret 2019 har rapporterats in 511 klagomål och synpunkter via webbformuläret. Av dessa är 296 klagomål och synpunkter som rör diskriminering och kränkande behandling av barn/elev. Dessa klagomål finns också inom ramen för anmälan till huvudmannen gällande kränkande behandling. En stor del av anmälningarna handlar om vardaglig konfliktlösning och löses genom samtal och överenskommelser. Många skolor anger att det oftast handlar om upplevda kränkningar elever emellan och i mindre utsträckning mellan personal och elev. Skolorna arbetar kontinuerligt med frågor kring trygghet, trivsel och studiero.

Antalet klagomål som gäller elevs/barns skolsituation är 49 stycken och antalet synpunkter 18 stycken. Dessa klagomål och synpunkter handlar om olika saker men några återkommande områden rör bristande kommunikation och information, bland annat skolplattformens funktionalitet, trygghet och studiero, särskilt stöd och betygssättning.

Antalet klagomål och synpunkter som gäller den fysiska miljön uppgår till 93 stycken. Här gäller klagomålen bland annat belysning, ventilation, städning och skolgården. Därtill finns en del klagomål om byggprojekt på skolan såsom ombyggnation och renoveringar.

Anmälningar till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet

Fram till påsklovet 2020 har Skolinspektionen och Barn- och elevombudet, BeO, mottagit 60 anmälningar mot huvudmannens grundskolor jämfört med 57 samma period förra året. Den vanligaste anmälningskategorin är kränkande behandling där det var lika många ärenden, 31 stycken, som förra året.

Av dessa anmälningar överlämnades 14 stycken till huvudmannens klagomålshantering och 8 anmälningar avskrevs direkt utan åtgärd. De övriga 38 anmälningarna utreddes av BeO och Skolinspektionen. De flesta av dessa ärenden är ännu inte avslutade.

Förra året lämnades 11 ärenden till huvudmannens klagomålshantering, 2 skrevs av och 44 utreddes av BeO och Skolinspektionen.

Gymnasieskola

Klagomål och synpunkter ska i första hand hanteras ute på skolorna. Varje skola har ett formulär på sin webb-plats och en digital brevlåda för ändamålet. Rektorn är ytterst ansvarig. Allmänheten kan också framföra klagomål via ett formulär på Stockholms stads webbplats eller genom kontakt med Kontaktcenter.

Hittills i år har det kommit in fem klagomål till central förvaltning som rör utbildningen vid gymnasieskolan. Dessa ärenden har tagits om hand, utretts och i förekommande fall åtgärdats. Den som tycker att skolan har gjort något fel i ett enskilt fall kan också vända sig till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och i vissa fall till andra myndigheter. När det gäller den kommunala gymnasieskolan har ett ärende inkommit från andra myndigheter hittills i år.

Konsekvenser av pågående pandemi

Pandemin har påverkat förvaltningens arbete på många områden och på många sätt. Med anledning av Covid-19 beslutade regeringen den 13 mars om en ny förordning, förordningen om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (SFS 2020:115). Regeringen öppnade därigenom för en ökad flexibilitet för skolhuvudmän att under vissa premisser bland annat anordna distansundervisning med anledning av pandemin.

Pandemin har inneburit att såväl skolor som central förvaltning har behövt prioritera om och finna nya arbetssätt. Överlag har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom en ökad användning av digitala verktyg. Förvaltningen kan samtidigt i nuläget inte bedöma om den högre elevfrånvaron som varit under perioden kommer att få långsiktiga konsekvenser för elevernas resultat, trots de åtgärder som har vidtagits. Nedan beskrivs hur pandemin har påverkat olika områden.

Förskola

Förvaltningens stöd till stadsdelsförvaltningarna har fått en förändrad inriktning och förvaltningen har bland annat tagit fram stadsgemensamma hygienrutiner samt haft veckovisa samordningsmöten. Förvaltningen har också fått ett samordnande uppdrag för stadens arbete att förbereda för om regeringen beslutar om att stänga förskolor och skolor, något som medfört ett stort arbete under perioden.

Den reguljära tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skjutits fram, medan den tillsyn som görs på förekommen anledning, exempelvis utifrån anmälningar från vårdnadshavare, genomförs. Även utvärdering av kommunal förskola har skjutits fram.

Förvaltningen har löpande hanterat ansökningar om godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg. De lokalgranskningar som kan vara aktuella kommer att börja genomföras med vissa begränsningar, genom att bara en inspektör genomför granskningen, på tider när inga barn är i lokalen.

Möten i olika samverkansforum har kortats ner och genomförts digitalt. Mycket av det som fått skjutas upp eller ställas in kommer att kunna genomföras och tas igen under året men inte allt, det är också oklart i vilken omfattning stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor kan prioritera dessa aktiviteter under hösten.

Grundskola

Den pågående pandemin har i stor utsträckning påverkat grundskolornas verksamheter när det gäller organisering av skolan i stort, undervisningen och personalens arbete. Inriktningen är att skolornas verksamhet och undervisning i så stor utsträckning som möjligt ska vara igång som vanligt. Många skolor har fått ställa om till att bedriva distans- och fjärrundervisning för de elever som är friska men frånvarande för att säkerställa elevers rätt till utbildning. Skolorna har genomfört detta arbete på ett fantastiskt bra sätt och visat på en stor vilja, kompetens och flexibilitet.

Det har varit och är alltså en stor utmaning för skolor som har en hög frånvaro bland både personal och elever, som dag för dag behöver omorganisera sig för att kunna möta den situation som just då råder. Frånvaron har i genomsnitt för både elever och personal minskat vecka för vecka från cirka 30 procent till 15 procent för elever och ungefär motsvarande för personal. Men det är stora skillnader mellan skolor och framförallt områden som Järva och Skärholmen har haft högre frånvaro. Skolorna i de här områdena har bland annat genom riktad information till vårdnadshavare, samt i enskilda telefonsamtal, framfört vikten av att vara i skolan och belyst konsekvenserna av att inte närvara samt beskrivit hur skolan aktivt arbetar för att förhindra smittspridning.

Skolor har även samverkat med berörda stadsdelsförvaltningar kring en gemensam inriktning gällande orosanmälningar när skolor godkänner färre ledigheter. Samverkan har även handlat om att ha en entydig kommunikationen kring att elever ska tillbaka till skolan från exempelvis förskolor, parklekar och medborgarkontor.

Samtidigt förbereder sig samtliga grundskolor för en eventuell tillfällig stängning av skolorna, och de konsekvenser som detta skulle medföra, om regeringen eller Folkhälsomyndigheten skulle komma att fatta sådana beslut.

Gymnasieskola

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer beslutades om stängning av stadens gymnasieskolor för utbildning på plats i skolans lokaler och verksamheten övergick till distans- och fjärrundervisning.

Omställningen har hittills gått över förväntan med bra närvaro överlag och bättre för vissa elevgrupper som tidigare har haft en låg närvaro i skolan. Elever på språkinträdning med kort skolbakgrund har i vissa fall svårigheter med att få tekniken att fungera och en del av dessa elever saknar internet där de bor. Vissa elever har svårare för denna arbetsform och har behov av särskilt stöd. Dessa elever kan tas emot av skolan under ordnade former. Elever på

yrkesprogram hämtar material på skolan för att göra moment hemma. Andra moment erbjuds på skolorna utifrån Folkhälsomyndighetens anvisningar. Skolorna har sedan övergången till distansundervisning, i kontakt med enskilda elever, sett över behov av särskilda lösningar när det gäller skollunch. Elever som har synnerliga skäl erbjuds skollunch på olika sätt.

Skolorna arbetar aktivt med att säkerställa bedömning och examinationsformer där årskurs 3 och elever på introduktionsprogram är prioriterade.

Kommunerna i Stockholms län har tagit ett gemensamt beslut om att de ordinarie aktiviteterna kring årets studentfirande inte går att genomföra och detta har lett till många frågor bland blivande studenter. Varje gymnasieskola kommer, utifrån skolans förutsättningar, att anordna klassvis avslutning för sina studenter.

Stöd för digitala arbetssätt

Det har varit en utmaning för förvaltningens skolledare och lärare att organisera för distansundervisning. Olika behov kräver situationsspecifika lösningar och samarbete för att lyckas. Distansundervisningen med anledning av pandemin har bidragit till positiva verksamhetsmässiga konsekvenser då användningen av digitala verktyg och lärresurser har ökat markant, speciellt inom gymnasieskolan.

Förvaltningen har utvecklat eller förstärkt olika vägar för att underlätta ett digitalt arbetssätt:

- Stöd för lärare. En väg in och stöd för stadens lärare med fjärr- och distansundervisning och digitala arbetssätt. Två stödresurser har tagits fram; en för kommunikation och kollegialt utbyte samt en webbplats som samlingsplats för stödresurser för lärare och skolledare.
- Stöd för skolledare. Prioriteringen är att stödja rektor i att möjliggöra distansundervisning för sina lärare, att årskurs 9 får sina slutbetyg samt att elever i behov av särskilt stöd är inkluderade i det digitala samspelet.
- Stöd för tekniska frågor. Stöd till skolornas IT-kontaktpersoner samt kontinuerlig kontakt med IT- och datakommunikationsleverantörer för snabb hantering av kritiska frågor som att säkerställa prestanda, anpassa it-tjänster för fjärr- och distansarbete samt stöd i dialogen med leverantören vid problem.

Andra konsekvenser för skolor

Skolverket har beslutat att samtliga vårens nationella prov i grundskolans årskurs 3, 6, 9 och på gymnasial nivå ställs in. Då de nationella proven inte går att genomföra fyller de inte sitt betygsstödjande syfte. För att säkra kvalitativ bedömning av elevernas kunskaper använder lärare andra bedömningsunderlag. En del skolor väljer att använda tillgängliga nationella prov via Skolverket även om de inte rapporteras.

För att säkerställa elevernas rätt till utbildning och nyttja resurserna på bästa sätt genomförs stora delar av modersmålsundervisningen och studiehandledningen via distansundervisning.

De modersmåslärare som inte är stationerade på en skola arbetar med distansundervisning för att undvika smittspridning. Även studie- och yrkesvägledning har kunnat erbjudas genom digitala lösningar.

All prao-verksamhet som skulle ha genomförts under vårterminen 2020 har ställts in.

Enheten för elevhälsa har anpassat stödet till skolorna utifrån skolornas förutsättningar och erbjuder numera utbildningar, handledning och konsultation även via digitalt format samt enskilda konsultationer via telefon.

Skolor har fått stöd vid anpassning av skolbiblioteksverksamheten. Cirkulationsbibliotekets bokleveranser och filmdistribution har upprätthållits, och en markant ökning av användande har skett. Inom kort utökas cirkulationsbibliotekets utbud till att inom ramen för ett pilotprojekt omfatta en mindre samling e-böcker för gymnasiet.

Förvaltningen har utarbetat nya rutiner till systemet för egenkontroll i skolkök med anledning av Covid-19.

Personal och kompetensförsörjning

Sjukfrånvaron har ökat betydligt både på grund av covid-19 men också för att stadens anställda följer Folkhälsomyndighetens allmänna råd om att stanna hemma vid symptom eller vid sjukdomsförloppets slut. Förvaltningen uppvisade efter mars (rullande för 12 månader) en total sjukfrånvaro på 5,6 procent som helhet och 2,3 procent för dag 1 till 14. Prognosläget framåt är mycket osäkert men om effekten av pandemin håller sig till en ”våg” så innebär det ökad sjukfrånvaro under mars – juni. I ett sådant scenario kommer mars och juni ha en ökning på samma nivå medan april och maj ligger på en ännu högre nivå. Resten av årets månader (juli - december) ligger på ett normalläge. Det skulle ge en total sjukfrånvaro på 8,5 procent och en korttidsjukfrånvaro på 4,3 procent.

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen identifierat de grupper av individer som löper störst risk att drabbas av ett särskilt allvarligt sjukdomsförlopp vid insjuknandet i Covid-19 och därför kan ha särskilt behov av att skyddas mot smitta. Socialstyrelsen tar upp att även familjemedlemmar för personer i riskgrupp bör arbeta på distans och, om det inte går, stanna hemma från arbetet. Än finns inget beslut om ändrad reglering utifrån den redovisning som Socialstyrelsen har lämnat och det är därför svårt att bedöma hur detta påverkar bemanningen framöver.

Enstaka studenter har valt att inte genomföra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) och ett fåtal skolor har inte kunnat ta emot som planerat på grund av sjukfrånvaro. Påverkan är dock liten och majoriteten av studenterna genomför VFU som planerat. Inställda praktik-tillfällen i aktiviteten Från nyanländ till nyanställd lärare har påverkat ett 60-tal lärare hittills.

Central förvaltning

Anpassningar och förändring av arbetssätt inom den centrala förvaltningen har kunnat göras snabbt och målsättningen har varit att i möjligaste mån ändå genomföra planerade aktiviteter fast på distans. Interna möten genomförs numera i huvudsak digitalt vilket också har gynnat det kollegiala lärandet för digitala plattformar och verktyg.

Utbildningar, informationer och seminarier som inte gått att genomföra digitalt har i många fall flyttats fram till hösten, och i några fall ställts in. Några kurser har ägt rum i fysisk form men med Anpassningar för att minska risken för fysisk kontakt. I en del fall kommuniceras information genom nyhetsbrev.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen arbetar löpande under våren med att kartlägga de ekonomiska konsekvenserna av den pågående pandemin. Det är ett mycket svårbedömt och osäkert läge på grund av att det inte går att veta hur länge pandemin kommer att pågå, och nivån på de ekonomiska effekterna är svåra att fastställa. Ett antal konsekvenser av varierande art med mindre effekt har identifierats. Bland annat har det bokförts 6,4 mnkr på den stadsgemensamma aktivitetskoden för Coronaeffekter till och med den 5 maj. Detta avser främst kostnader för förbrukningsmaterial, inhyrd personal samt inställda resor.

Det som bedöms få störst ekonomisk påverkan är regeringens beslut om att överta kostnadsansvaret för sjuklönekostnader för april och maj. Bedömningen är att effekten av detta uppgår till cirka 60 mnkr. Ett ökat antal sjuka och frånvarande på grund av vård av barn innebär minskade personalkostnader. Det verkar också som att kostnaderna för vikarier i form av timanställda och köp från bemanningsavtal inte ökat på grund av detta.

Ett annat område där kostnaderna bedöms minska är livsmedelskostnader på grund av att gymnasieskolorna bedriver distansundervisning. En första mycket schablonmässig bedömning är att kostnaderna minskar med cirka 5 mnkr per månad. Även kostnader för entreprenadköp i form av skolmåltider och städning bedöms minska. En dialog förs med stadsledningskontorets juridiska avdelning avseende jämkning av avtalen. När leverantörers kostnader minskas, exempelvis genom att staten övertar kostnader för korttidspermitteringar, är det rimligt att det även har en positiv effekt för förvaltningen. Nivån på denna effekt är mycket osäker och finns inte med i nämndens prognos.

Övrigt

Grundskoleantagning

Inför läsåret 2020/21 gjordes drygt 19 000 ansökningar till förskoleklass, grundskola och grundskolskola, en ökning med cirka 1 900 ansökningar jämfört med föregående år. Stadens e-tjänst för ansökan användes av 91 procent av vårdnadshavarna, vilket är en liten minskning jämfört med föregående år. Resterande nio procent av ansökningarna gjordes via blankett.

Av dem som aktivt sökte till förskoleklass antogs 93 procent på någon av sina tre sökta skolor. En variation mellan stadsdelarna kan dock noteras, där siffran för Norrmalm är den lägsta på 79 procent; i övrigt varierar andelen som antagits på någon av sina tre sökta skolor från 91 procent för Kungsholmen till 98 procent för Älvsjö och Bromma.

Till ansökningsperioden 2020 anslöt sig två nya fristående grundskolor till det gemensamma kommunala ansökningsystemet, en valde att inte längre vara ansluten och en har avvecklat sin verksamhet. Totalt fanns 60 fristående grundskolor anslutna till Söka skola 2020.

I ansökningsprocessen används Stockholms Stads antagningskarta, ett automatiserat kartstöd som på ett transparent och rättssäkert sätt ger ett tydligt beslutsunderlag till den centrala antagningsprocessen genom att beräkna relativ närhet och rangordna sökande enligt utbildningsnämndens beslutade urvalsgrunder.

Genom ökad centralisering och automatisering vill förvaltningen minska skolornas administration och samtidigt ytterligare stärka rättssäkerheten. Förvaltningen strävar efter att få med fler fristående grundskolor i stadens samordnade ansöknings- och antagningsprocess. Förvaltningens målsättning är att kunna hantera samtliga ansökningar och skolplaceringsbeslut från och med vintern 2020/2021, samt implementera nya systemstöd för hantering av ansökan under pågående läsår och reservantagning under vintern 2021. En förstudie pågår.

Preliminär antagning till Stockholms stads gymnasie- och gymnasiesärskolor 2020

Första ansökningsomgången

I år har totalt 9 625 personer folkbokförda i Stockholms stad sökt till gymnasieskolan, varav 8 982 direkt från årskurs 9. Detta är en ökning med totalt 235 personer jämfört med april 2019. Antalet sökande från årskurs 9 har ökat med 478.

Andelen folkbokförda i Stockholm som i första hand söker högskoleförberedande program är 85,9 procent och andelen för yrkesförberedande program är 14,1 procent. Jämfört med föregående år har andelen sökande till de högskoleförberedande program ökat marginellt (2019: 85,5 procent) och andelen sökande till yrkesprogram minskat marginellt (2019: 14,5 procent).

Andelen som söker en kommunal skola i Stockholms stad eller hos annan kommunal huvudman minskar under 2020 – tappet är störst hos andra kommunala huvudmän. Andelen förstahandssökande till fristående huvudman i länet ökar i högre utsträckning, se tabell nedan.

Tabell 1: Förstahandsval till gymnasieskolan 2018–2020 för sökande folkbokförda i Stockholms stad, antal och procent utifrån sökt huvudman

Huvudman	2018	2019	2020
Stockholms stad	4 026 (44,3%)	3 913 (45%)	4 204 (43,9%)
Annan kommunal huvudman	1 448 (15,9%)	1 445 (16,5%)	1 319 (13,7%)
Fristående huvudman	3 618 (39,8%)	3 362 (38,5%)	4 045 (42,2%)

Preliminärt antagna elever folkbokförda i Stockholms stad

Av de sökande folkbokförda i Stockholms stad antogs 67,2 procent på sitt förstahandsval, vilket är en ökning jämfört med 65,7 procent under april 2019.

Andelen elever folkbokförda i Stockholms stad som är preliminärt antagna till fristående huvudmän i länet har ökat markant jämfört med föregående år. Ökningen sker främst på bekostnad av andel antagna till andra kommunala huvudmän – andel antagna till Stockholms stads gymnasieskolor har enbart minskat marginellt.

Tabell 2: Preliminär antagning 2017–2020 för elever som är folkbokförda i Stockholms stad, fördelning av antagna elever utifrån huvudman, andel

Huvudman	2017	2018	2019	2020
Stockholms stad	41,5 %	44,1 %	44,0 %	43,5 %
Annan kommunal huvudman	15,0 %	13,2 %	18,5 %	12,6 %
Fristående huvudman	43,5 %	42,7 %	37,5 %	43,9 %

Preliminär antagning 2020 till kommunala skolor i Stockholms stad

Till stadens kommunala gymnasieskolor har 5 460 sökande preliminärt antagits till de nationella programmen, en ökning med 244 personer jämfört med 2019. Andelen elever folkbokförda i en annan kommun som är preliminärt antagna till Stockholms stads nationella program uppgår till 40 procent, en marginell minskning jämfört med föregående års 40,4 procent.

Andelen vakanta platser på yrkesprogrammen under 2020 är 33 procent (228 av 691 platser) 2019: 25,8 procent (176 av 682 platser).

Andelen vakanta platser på de högskoleförberedande programmen under 2020 är 8,4 procent (461 av 5458 platser) 2019: 5,7 procent (285 av totalt 4 997 platser).

Antalet förstahandssökande till lärlingsutbildning har minskat från 33 sökande under 2019 till 4 sökande under 2020. Stockholms stad erbjuder i år endast ett nationellt program med lärlingsinriktning från årskurs 1.

Gymnasiesärskolan 2020

Antalet förstahandssökande till stadens gymnasiesärskolor är i år 79, varav 55 är folkbokförda i Stockholm. Bland de 79 förstahandssökande söker 43 till nationellt program och 36 till de individuella programmen. Under 2019 fanns 82 förstahandssökande – varav 55 var folkbokförda i Stockholm stad. 11 (2019: 12) sökande från Stockholm stad har i första hand sökt till annan kommunal huvudman och 34 (2019: 26) till fristående gymnasiesärskola.

Under 2020 genomförs ingen preliminär antagning till något program inom gymnasiesärskolan.

Nytt antagningssystem för länets kommuner

Gymnasieantagningen StorSthlm har lanserat det nya antagningssystemet Indra och det används i hela Stockholms län. Systemet är mer användarvänligt för de sökande och en stor del av dokumentationshanteringen är digitaliserad, vilket resulterar i kortare ledtider mellan avsändare och mottagare av information i systemet. En återkommande utmaning är att flera processer i systemet inte är anpassade utifrån Stockholms stads stora elevvolym av sökande och förvaltningen har återkommande möten kring uppdateringar om Gymnasieantagningens interna utvecklingsarbete.

Nya lagar och andra författningar - gymnasieskola

Skolverket har haft i uppdrag att till regeringen bland annat föreslå ändrade examensmål och inriktningar för yrkesprogram i gymnasieskolan. Regeringen beslutade i december 2019 om ändringar i programmen genom att ändra i bilaga 1 till gymnasieförordningen. Skolverket har sedan beslutat om följdändringar inom yrkesprogrammen samt i vissa yrkesämnen och kurser. De största förändringarna gäller Vård- och omsorgsprogrammet där antalet programgemensamma kurser ökar. Syftet med förändringarna är att skapa förutsättningar för en nationellt sammanhållen utbildning som ger möjlighet att uppnå de kompetenskrav för arbete som undersköterska som Socialstyrelsen föreslagit. Ändringarna ska tillämpas på utbildning som startar från hösten 2021.

Skolverket har även beslutat om ändringar i föreskrifterna om utformningen av gymnasieintyg. Gymnasieintyg får elever som har fullföljt ett introduktionsprogram. Dessa ändringar innebär att mallen för gymnasieintyg i stadens it-system måste uppdateras.